การศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

A STUDY ON LEADERSHIP TRAITS OF COLLEGE ADMINISTRATORS UNDER THE OFFICE OF VOCATIONAL EDUCATION COMMISSION IN RAYONG CHANTHABURI AND TRAT PROVINCES

วิทยานิพนธ์

ของ

ธนเสฏฐ์ ภารดีรุจิรา

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตุลาคม 2559

การศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

A STUDY ON LEADERSHIP TRAITS OF COLLEGE ADMINISTRATORS UNDER THE OFFICE OF VOCATIONAL EDUCATION COMMISSION IN RAYONG CHANTHABURI AND TRAT PROVINCES

วิทยานิพนธ์

ของ

ธนเสฏฐ์ ภารดีรุจิรา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตุลาคม 2559

สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

A Study on Leadership Traits of College Administrators under the Office of Vocational Education Commission in Rayong, Chanthaburi and Trat Provinces

ธนเสฏฐ์ ภารดีรุจิรา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายตา ประเสริฐภักดิ์)

..... ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์มาศ สุขกสิ)

..... กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์)

..... กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(อาจารย์ ดร. เจนจบ สุขแสงประสิทธิ์)

ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร.ขวัญศิริ เจริญทรัพย์)
วันที่ 11 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ธนเสฏฐ์ ภารดีรุจิรา. (2559). **การศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด**. วิทยานิพนธ์. ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรีย์มาศ สุขกสิ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา) ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์

ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว) กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด จำนวน 294 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 46 คน และครูผู้สอน จำนวน 248 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.39 - 0.85 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) และตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการตรวจสอบความแตกต่างของเชฟเฟ่ (Scheffe')

ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด จำแนกตามเขตจังหวัด โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Thanaset Pharadiruchira. (2016). **A Study on Leadership Traits of College Administrators under the Office of Vocational Education Commission in Rayong, Chanthaburi, and Trat Provinces**. Thesis. M.Ed. (Educational Administration). Chanthaburi : Rambhai Barni Rajabhat University.

Thesis Advisors

Assistant Professor Sureemas Sukkasi Ed.D. (Educational Administration) Chairman

Associate Professor Ampawan Prasertphak

M.A. (Educational Psychology and Guidance) Member

Abstract

The purposes of this research was to study and compare the leadership traits of college administrators under the Office of Vocational Education Commission in Rayong, Chanthaburi and Trat Provinces. The samples of this research was a group of 294 educators – 46 administrators and 248 teachers. The instrument used was a five rating scale questionnaire. The reliability was 0.96. The discrimination was between 0.39-0.85, and the statistics used for data analysis included: percentage, mean, standard deviation, t-test and one-way ANOVA analysis of variance. Scheffe's method was also used to determine the difference in the pairs.

The results of the research were as follows : 1) The leadership traits of college administrators under the Office of Vocational Education Commission in Rayong, Chanthaburi and Trat Provinces were overall at the high level. 2) The leadership traits of college administrators under the Office of Vocational Education Commission in Rayong, Chanthaburi and Trat Provinces, when compared by work experience, the difference was statistically significant at the .01 level. 3) The leadership traits of college administrators under the Office of Vocational Education Commission in Rayong, Chanthaburi and Trat Provinces, when compared by area, the difference was statistically significant at the .05 level.

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำอย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์มาศ สุขกสิ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาอนุเคราะห์ตรวจแบบสอบถาม ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ที่กรุณาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี รวมทั้งบุคคลอื่นๆ ที่ได้ให้การสนับสนุน และช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ธนเสฏฐ์ ภารดีรุจิรา

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	**บทนำ**	1
	ความเป็นมา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
	ขอบเขตของการวิจัย	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ	4
	กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
	สมมุติฐานในการวิจัย	6
2	**แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง**	7
	ภาวะผู้นำ	7
	ความหมายของผู้นำ	7
	ความหมายของภาวะผู้นำ	8
	ความสำคัญของภาวะผู้นำ	9
	คุณลักษณะภาวะผู้นำ	12
	ความหมายของคุณลักษณะภาวะผู้นำ	12
	ความสำคัญของคุณลักษณะภาวะผู้นำ	13
	คุณลักษณะภาวะผู้นำที่สอดคล้องกับแนวคิดของสต๊อกดิลล์ (Stogdill)	14
	นโยบายทางด้านการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด	25
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
	งานวิจัยต่างประเทศ	26
	งานวิจัยในประเทศ	27
3	**วิธีดำเนินการวิจัย**	30
	ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	30
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	31
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	32
	การวิเคราะห์ข้อมูล	33
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	33

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	**การวิเคราะห์ข้อมูล**	35
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	35
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
5	**สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ**	46
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	46
	วิธีดำเนินการวิจัย	46
	สรุปผลการวิจัย	48
	อภิปรายผลการวิจัย	48
	ข้อเสนอแนะ	51
บรรณานุกรม		52
ภาคผนวก		57
	ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	58
	ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย	60
	ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	67
	ภาคผนวก ง ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	74
	ภาคผนวก จ ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	79
ประวัติย่อผู้วิจัย		82

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามเขตจังหวัด	33
2	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และเขตจังหวัด	38
3	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราดโดยรวมและรายด้าน	39
4	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมและรายด้าน	40
5	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านความสามารถ โดยรวมและรายข้อ	41
6	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านทักษะทางสังคม โดยรวมและรายข้อ	43
7	ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	44
8	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด	45
9	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด โดยรวม	46

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
10	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด ด้านบุคลิกภาพ.....	46
11	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด ด้านความสามารถ.....	47
12	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด ด้านทักษะทางสังคม.....	48
13	ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด.....	80
14	ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด.....	85

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ **หน้า**

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 6

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 1
บทนำ

ความเป็นมา

ปัจจุบันสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การที่จะพัฒนาประเทศไทยให้ก้าวหน้านั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดไว้ว่าการศึกษานับว่ามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการศึกษาคือกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. ม.ป.ป. : 2)

การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) และแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2552-2559 โดยกำหนดให้การผลิตและการพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาสายอาชีพเพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและภูมิภาค มีภารกิจจัดและส่งเสริมการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยคำนึงถึงคุณภาพและความเป็นเลิศทางวิชาชีพ ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานกำลังคนสายอาชีพสู่สากล ขยายโอกาสทางการศึกษาสายอาชีพให้ทั่วถึงเสมอภาค เป็นแกนกลางในการจัดอาชีวศึกษาระดับฝีมือ เทคนิคและเทคโนโลยี สร้างเครือข่ายความร่วมมือและการมีส่วนร่วม วิจัย สร้างนวัตกรรม จัดการองค์ความรู้ เพื่อการพัฒนาอาชีพ ส่งเสริม พัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาให้เป็นเลิศ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2555 : 3)

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลตาก

การบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีคุณลักษณะภาวะผู้นำ จึงจะสามารถบริหารสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ การจะเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีคุณลักษณะภาวะผู้นำที่ดี มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน โดยให้ผู้ร่วมงานเข้าใจและปฏิบัติภารกิจจนประสบความสำเร็จ ดังนั้นผู้บริหารต้องมีอุดมการณ์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และกล้าเผชิญกับเหตุการณ์ มีความสามารถในการใช้คุณลักษณะภาวะผู้นำเพื่อการบริหารสถานศึกษาอย่างเหมาะสม ในการสร้างความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันกับทุกคน ใช้ศิลป์และกระบวนการของอิทธิพลต่อบุคคลหรือทีมงานสามารถทำให้ผู้ร่วมงานเกิดความศรัทธา มีความเชื่อถือ มีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน ตลอดทั้งสามารถสร้างสภาวะแวดล้อมสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือกันสร้างประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ (ธีระ รุญเจริญ. 2550 : 142) ผู้นำมีความสำคัญต่อผู้ร่วมงาน โดยจะต้องทำให้ผู้ร่วมงานเกิดการยอมรับอิทธิพลและโน้มน้าวให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติตามผู้นำ ทั้งนี้ศักยภาพของผู้นำนั้นมีผลต่อผู้ร่วมงานในด้านความเชื่อมั่น ความนับถือกำลังใจ และความอบอุ่นในการร่วมงาน ดังนั้นภาวะผู้นำจึงเป็นพลังให้เกิดการร่วมมือร่วมใจไปสู่การเปลี่ยนแปลง ประสานให้ความสะดวก เป็นผู้ติดต่อดูแลให้ความสนับสนุนและช่วยเหลือให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติงานบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดได้ ภาวะผู้นำจึงมีผลกระทบต่อผู้ร่วมงาน องค์กร สิ่งแวดล้อม ในอันที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพหรือความล้มเหลว ผู้นำที่ดีต้องเป็นผู้สร้างบรรยากาศในการทำงาน ทำให้กลุ่มคนรวมตัวกันได้ ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการทำงานเป็นทีม ซึ่งส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (สัมมา รธนิธย์. 2553 : 15)

คุณลักษณะผู้นำที่มีประสิทธิผลในรูปของการจัดการตามแนวคิดของสต๊อกดิลล์ (Stogdill. 1989 : 196 - 198) นั้น แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านบุคลิกภาพ เป็นลักษณะโดยรวมของแต่ละบุคคลทั้งลักษณะภายในและภายนอกและปัจจัยต่างๆ อันมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของผู้พบเห็น 2) ด้านความสามารถ เป็นความชำนาญในการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ให้เป็นผลสำเร็จได้ดียิ่งกว่าผู้มีโอกาสเท่าๆ กัน และ 3) ด้านทักษะทางสังคม เป็นความสามารถที่รู้จักเข้าใจความรู้สึก ความต้องการทางจิตใจหรือความต้องการต่างๆ ของคนที่เราเกี่ยวข้องด้วย สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ได้จัดการศึกษาตามนโยบายและการบริหารงานตามระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ.2552 แบ่งการบริหารงานออกเป็น 4 ฝ่าย ประกอบด้วย ฝ่ายบริหารทรัพยากร ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา และฝ่ายวิชาการ โดยมีผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการทำหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีคุณลักษณะภาวะผู้นำ เพื่อให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาและในการบริหารงานของ

ผู้บริหารสถานศึกษาถ้าขาดคุณลักษณะผู้นำด้านใดด้านหนึ่ง สถานศึกษาก็ยากจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อความสำเร็จของการปฏิบัติงานในสถานศึกษา และเพื่อให้การบริหารทุกหน่วยงานสามารถดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2552 : 3)

จากความสำคัญและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด เพื่อให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำผลจากการศึกษาวิจัยไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติหน้าที่อันก่อให้เกิดประสิทธิผลในการบริหารงานและการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและเขตจังหวัด

ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด ซึ่งผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและส่งผลให้เกิดการพัฒนาหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด ปีการศึกษา 2559 จำนวน 721 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 46 คน และครูผู้สอน จำนวน 675 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด ปีการศึกษา 2559 ประกอบด้วย

1.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด ทั้งหมดจำนวน 46 คน

1.2.2 ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607-610) โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Proportional Stratified Random Sampling) หาสัดส่วนขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามเขตจังหวัดของสถานศึกษา จำนวน 248 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็น ดังนี้

2.1.1 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน จำแนกเป็น

1) ประสบการณ์น้อย

2) ประสบการณ์มาก

2.1.2 เขตจังหวัด จำแนกเป็น

1) ระยอง

2) จันทบุรี

3) ตราด

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด จำแนกออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

2.2.1 ด้านบุคลิกภาพ

2.2.2 ด้านความสามารถ

2.2.3 ด้านทักษะทางสังคม

นิยามศัพท์เฉพาะ

คุณลักษณะภาวะผู้นำ หมายถึง ลักษณะเฉพาะที่มีอยู่ในตัวบุคคลที่เป็นผู้นำ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่แสดงถึงลักษณะด้านร่างกายและการแสดงออกของผู้นำที่ทำให้ผู้นำมีความสามารถในการนำ ชักจูง หรือโน้มน้าวให้ผู้ตามปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย

1. ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะตัวที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคลที่แสดงออกมาทางร่างกาย จิตใจและความรู้สึกนึกคิด การมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี การแต่งกาย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สุภาพเหมาะสมถูกกาลเทศะ มีบุคลิกที่แสดงถึงการเป็นผู้นำ มีวิสัยทัศน์ ความคิดเชิงสร้างสรรค์ จริงใจต่อผู้ร่วมงาน มีความฉลาดทางอารมณ์ ซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น มีความรับผิดชอบสูง ยุติธรรม เป็นมิตรไม่ถือตัว เชื่อมั่นในตนเอง มุ่งมั่นที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ เสียสละ ใจกว้างไม่เห็นแก่ตัว ตื่นตัวรอบรู้ทันต่อเหตุการณ์ และมีความเมตตากรุณาเอื้ออาทรต่อผู้ร่วมงาน

2. ด้านความสามารถ หมายถึง ความชำนาญในการปฏิบัติงานให้เป็นผลสำเร็จ มีสติปัญญา มีความรู้ที่ดี ฉลาดรอบรู้ ใช้ดุลยพินิจที่ดีในการตัดสินใจ พูดเพื่อสื่อความหมายในการทำงานที่ดี มีวิสัยทัศน์ ความคิดรวบยอด มโนทัศน์ที่ดีในการทำงาน ให้คำแนะนำหรือแก้ปัญหา มีมนุษยสัมพันธ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจ มีเทคนิควิธีการทำงาน การบังคับบัญชา การบริหารจัดการ การบริหารงานวิชาการ และใช้เทคโนโลยี สำหรับการบริหาร

3. ด้านทักษะทางสังคม หมายถึง ความสามารถที่รู้จักเข้าใจความรู้สึก ความต้องการทางจิตใจ หรือความต้องการต่างๆ ของคนที่เราเกี่ยวข้องด้วย รวมทั้งรู้จักที่จะสร้างสายสัมพันธ์ให้มั่นคงด้วยความรัก ความเอาใจใส่เอื้ออาทรต่อผู้อื่นอย่างต่อเนื่อง รู้จักการแสดงออกอย่างเหมาะสมต่อสถานการณ์ต่างๆ ให้ความร่วมมือกับสังคม มีความกว้างขวางและเกียรติยศ ยกย่องให้เกียรติ ให้ความไว้วางใจผู้อื่น ปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลายในการคบค้าสมาคมกับผู้อื่น มีความสามารถประสานงานชุมชนที่ดี มีกิริยาวาจาที่เรียบร้อย มีมารยาทในที่ประชุม ให้ความสนใจผู้อื่น และรู้จักจังหวะกาลเทศะ

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการวิทยาลัยและรองผู้อำนวยการวิทยาลัย รวมทั้งผู้รักษาการในตำแหน่ง หรือผู้ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด

ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่ปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนประจำในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ระยะเวลาการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด ตั้งแต่เริ่มปฏิบัติหน้าที่ โดยนับเวลาตั้งแต่วันบรรจุจนถึงปัจจุบัน แบ่งเป็น ดังนี้

1. ประสบการณ์น้อย หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อยกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ย ซึ่งได้จากการหาค่าเฉลี่ยของประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่าง

2. ประสบการณ์มาก หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่มากกว่าค่าเฉลี่ย ซึ่งได้จากการหาค่าเฉลี่ยของประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่าง

เขตจังหวัด หมายถึง ที่ตั้งของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกเป็น 1) ระยอง 2) จันทบุรี 3) ตราด

สถาบันวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด ได้ดำเนินการตามกรอบแนวคิดของสต๊อกดิลล์ (Stogdill. 1989 : 196) ดังภาพประกอบ 1

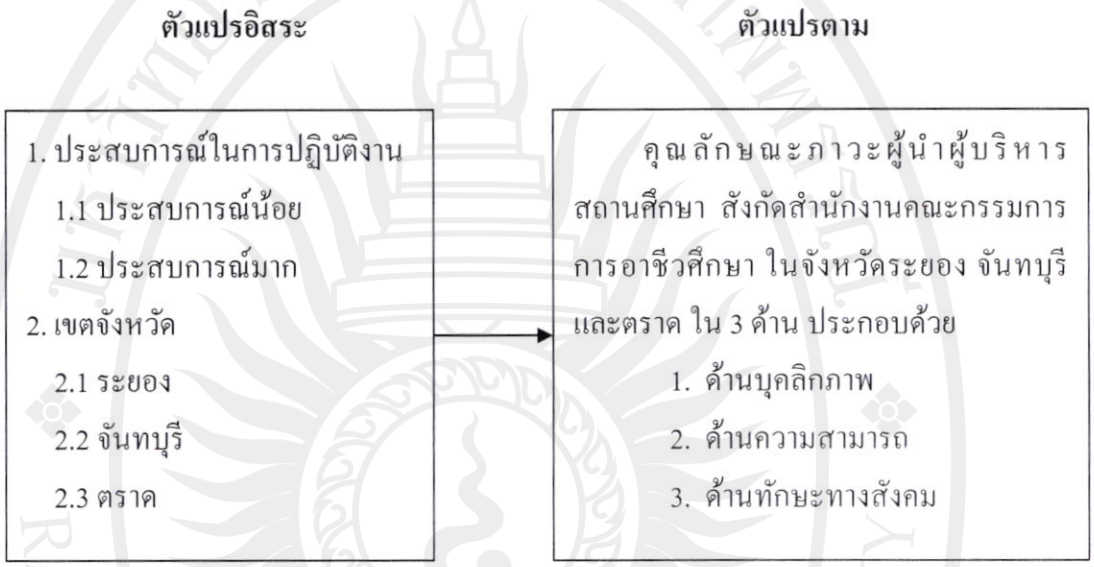

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

1. คุณลักษณะภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน
2. คุณลักษณะภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัดแตกต่างกัน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 2
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ภาวะผู้นำ
   1.1 ความหมายของผู้นำ
   1.2 ความหมายของภาวะผู้นำ
   1.3 ความสำคัญของภาวะผู้นำ
2. คุณลักษณะภาวะผู้นำ
   2.1 ความหมายของคุณลักษณะภาวะผู้นำ
   2.2 ความสำคัญของคุณลักษณะภาวะผู้นำ
   2.3 คุณลักษณะภาวะผู้นำที่สอดคล้องกับแนวคิดของสต๊อกดิลล์ (Stogdill)
3. นโยบายทางด้านการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
   4.1 งานวิจัยต่างประเทศ
   4.2 งานวิจัยในประเทศ

ภาวะผู้นำ

ความหมายของผู้นำ

วิเชียร วิทยอุดม (2550 : 2) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่ได้รับการยอมรับหรือยกย่องให้เป็นผู้นำและต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถอันเกิดจากตัวของเขาเอง จนเป็นที่ยอมรับหรือยกย่องของกลุ่มให้เป็นผู้นำและนำกลุ่มไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย

เนตร์พัณณา ยาวิราช (2552 : 1) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่ได้รับการยอมรับและยกย่องจากบุคคลอื่นซึ่งได้รับการแต่งตั้งหรือได้รับการยกย่องให้เป็นหัวหน้าในการดำเนินการต่างๆ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏราไพพรรณี

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2552 : 8) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่ได้รับมอบหมายซึ่งอาจจะโดยการเลือกตั้งหรือแต่งตั้ง และเป็นที่ยอมรับของสมาชิกให้มีอิทธิพลและบทบาทเหนือกลุ่ม สามารถที่จะจูงใจ ชักนำหรือชี้นำให้สมาชิกของกลุ่มรวมพลังเพื่อปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ของกลุ่มให้สำเร็จ

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2554 : 183) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งหรือเลือกตั้งหรือยกย่องจากกลุ่มให้ทำหน้าที่ของตำแหน่งผู้นำ เช่น การชี้แนะ สั่งการ และช่วยเหลือให้กลุ่มสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

ดีนอกซ่า (Dejnozka. 1983 : 94) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งให้นำกลุ่มและมีอิทธิพลต่อกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่มเพื่อการบรรลุเป้าหมายของกลุ่มและเพื่อทำหน้าที่เป็นหัวหน้าของกลุ่ม

เบนนิส และนานัส (Bennis and Nanus. 1985 : 215) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ เป็นสัญลักษณ์ของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในสังคม ผู้นำเป็นผู้ที่จะนำกลุ่มให้พ้นจากความทุกข์ยาก ขจัดปัญหา ขจัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในกลุ่มและฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ จนสามารถบรรลุตามเป้าหมายของสังคมที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

ดูบริน (DuBrin. 1998 : 431) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่ทำให้องค์การประสบความก้าวหน้า และบรรลุผลสำเร็จโดยเป็นผู้ที่มีบทบาทแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เป็นผู้ใต้บังคับบัญชา

สรุปได้ว่า ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่มีคุณสมบัติทำให้องค์การก้าวหน้าประสบผลสำเร็จด้วยความสามารถ มีวิสัยทัศน์ มีบทบาทสำคัญที่จะช่วยเหลือ สนับสนุน โน้มน้าวหรือมีอิทธิพลทำให้ผู้อื่นหรือกลุ่มปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การ

ความหมายของภาวะผู้นำ

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2550 : 1) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถในการขับเคลื่อนหรือสร้างอิทธิพลต่อผู้อื่น เพื่อทำให้เป้าประสงค์ของปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มบรรลุความสำเร็จ

วิเชียร วิทยอุดม (2550 : 3) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ลักษณะส่วนตัวของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาเมื่อได้มีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่ม เป็นความสามารถที่เกิดขึ้นระหว่างที่มีการทำงานร่วมกันหรือร่วมอยู่ในเหตุการณ์เดียวกัน ในอันที่จะทำให้กิจกรรมของกลุ่มดำเนินไปสู่เป้าหมายและประสบความสำเร็จ ภาวะผู้นำจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับประสบการณ์และการฝึกฝนของแต่ละบุคคล

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2552 : 10) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง การใช้อิทธิพลของบุคคลหรือของตำแหน่งให้ผู้อื่นยินยอมปฏิบัติตามเพื่อที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของกลุ่มตามที่ได้กำหนดไว้หรือหมายถึงรูปแบบของอิทธิพลระหว่างบุคคล

วิโรจน์ สารรัตนะ (2553 : 265) ให้ความหมายไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารจะให้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้อื่น มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ

สัมมา รธนิธย์ (2553 : 249) ให้ความหมายไว้ว่า ภาวะผู้นำ (Leadership) หมายถึง การใช้อิทธิพลของบุคคลหรือของตำแหน่ง จูงใจให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคล ปฏิบัติตามความคิดเห็นความต้องการของตนด้วยความเต็มใจ ยินดีที่จะให้ความร่วมมือเพื่อจะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มตามที่กำหนดไว้ ภาวะผู้นำเป็นความสามารถในการชักจูงหรือโน้มน้าวผู้อื่นให้ค้นหาหนทางที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดให้อย่างกระตือรือร้นและเป็นการผูกมัดหรือหลอมรวมกลุ่มเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแล้วกระตุ้นให้ดำเนินไปสู่เป้าหมาย

ภารดี อนันต์นาวี (2555 : 77) ให้ความหมายไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการและสถานการณ์ที่บุคคลหนึ่งได้เป็นที่ยอมรับให้เป็นผู้นำในกลุ่มและมีอิทธิพลเหนือพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่มและมีอิทธิพลเหนือพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่มบุคคลนั้น สมาชิกในกลุ่มเชื่อว่ามีความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่กลุ่มเผชิญอยู่ได้ โดยอาศัยอำนาจหน้าที่หรือการกระทำของผู้นำในการชักจูงหรือชี้นำบุคคลอื่นให้ปฏิบัติงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

โบวี่ และคนอื่นๆ (Bovee and others. 1993 : 468) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถในการที่จะกระตุ้นและใช้อิทธิพลต่อผู้อื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ

แบส (Bass. 1997 : 27) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการในการมีอิทธิพลต่อกิจกรรมกลุ่มเหนือความคาดหวัง

ดาฟท์ (Daft. 2005 : 5) ให้ความหมายไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง อิทธิพลของความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและผู้ตามผู้ซึ่งตั้งใจที่จะเห็นการเปลี่ยนแปลงและผลลัพธ์ที่สะท้อนถึงจุดมุ่งหมายที่มีร่วมกันของทุกฝ่าย

นอร์ทเฮาส์ (Northouse. 2013 : 7) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลโน้มน้าวกลุ่มบุคคลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่มีร่วมกัน

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง ใช้อิทธิพลของบุคคลหรือของตำแหน่ง การโน้มน้าวและจูงใจให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคล ปฏิบัติตามความคิดเห็นความต้องการของตนด้วยความเต็มใจ ยินดีที่จะให้ความร่วมมือ เพื่อจะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มตามที่กำหนดไว้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ความสำคัญของภาวะผู้นำ

สันติ บุญภิรมย์ (2552 : 230) กล่าวว่า ผู้นำเป็นบุคคลที่มีบทบาทแตกต่างไปจากสมาชิกคนอื่น ๆ ภายในกลุ่มและมีความสามารถในการนำพาให้กลุ่มได้บรรลุผลสำเร็จ ดังนั้นผู้นำจึงมีความสำคัญดังนี้

1. ช่วยกำกับให้กลุ่มคนทำงานเป็นไปตามระบบการทำงานและกระบวนการที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2. ช่วยแนะแนวทางให้ประสานงานกันให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์

3. ช่วยให้ช่วยงานมีองค์ประกอบที่สมบูรณ์

4. ช่วยก่อให้เกิดความคิดริเริ่มและความรับผิดชอบต่อการบริหารงาน

5. มีบทบาทสำคัญในการบริหารงานของหน่วยงาน เนื่องด้วยผู้นำเป็นสัญลักษณ์เป็นตัวอย่างเป็นตัวแทนและเป็นจุดรวมพลังของบุคลากร

6. เป็นบุคคลที่มีบทบาทในการปฏิบัติงานที่แตกต่างออกไปจากหน้าที่ของสมาชิกอื่นๆ

7. เป็นตัวหนุนโดยตรงและตัวหนุนโดยอ้อมในงาน

8. เป็นการสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างบุคคล 2 ประเภท คือ ผู้นำและผู้ตาม

9. เป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งต่อการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน

สัมมา รธนิธย์ (2553 : 251) กล่าวว่า ภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อการบริหารงานทุกองค์การ เนื่องจากบุคคลที่เป็นผู้นำองค์การต้องใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสมในการชักจูงโน้มน้าวผู้อื่นให้ดำเนินการร่วมกัน มุ่งสู่เป้าหมายเดียวกันจนประสบผลสำเร็จที่เป็นวัตถุประสงค์ร่วมกันของกลุ่มหรือองค์การนั้นๆ ดังนั้นภาวะผู้นำจึงเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในองค์การและสังเกตเห็นได้ทั่วไปจากพฤติกรรมการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกันของมนุษย์ ภาวะผู้นำเป็นองค์ประกอบทางการบริหารอย่างหนึ่งที่มีความเป็นพลวัต กล่าวคือ มีการเคลื่อนไหวในองค์การ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ภาวะผู้นำสามารถส่งผล แต่บางครั้งภาวะผู้นำก็ทำลายความเข้มแข็งขององค์การ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ภาวะผู้นำสามารถส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การและการที่ภาวะผู้นำเป็นแรงผลักดันที่เป็นพลวัต จึงทำให้ภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อองค์การและมวลสมาชิก

ภารดี อนันต์นาวี (2555 : 77) กล่าวว่า ผู้บริหารขององค์การควรจะมีภาวะผู้นำเพราะภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่มีส่วนในการกำหนดความอยู่รอดและความเจริญเติบโตขององค์การ โดยทั่วไปภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อหน่วยงาน ดังต่อไปนี้

1. เป็นส่วนที่ดึงความรู้ความสามารถต่างๆ ในตัวผู้บริหารออกมาใช้ กล่าวขยายความก็คือ แม้ผู้บริหารมีความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ในเรื่องงานมากมายเพียงใดก็ตาม แต่ถ้าหากขาดภาวะผู้นำแล้ว ความรู้ความสามารถดังกล่าวมักจะไม่ได้ถูกนำออกมาใช้หรือไม่มีโอกาสใช้อย่างเต็มที่ เพราะไม่สามารถกระตุ้นหรือชักจูงให้ผู้อื่นคล้อยตามและปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

2. ช่วยประสานความขัดแย้งต่างๆ ภายในหน่วยงาน หน่วยงานประกอบด้วยบุคคลจำนวนหนึ่งมารวมกันซึ่งจะมากหรือน้อยแล้วแต่ขนาดของหน่วยงานบุคคลต่างๆ เหล่านี้มีความแตกต่างกันในหลายๆ เรื่อง เช่น การศึกษา ประสบการณ์ ความเชื่อ ฯลฯ การที่บุคคลซึ่งมีข้อแตกต่าง

ในเรื่องดังกล่าวมาอยู่ร่วมกันในองค์การสิ่งหนึ่งที่มักจะหลีกเลี่ยงไม่พ้น คือ ความขัดแย้ง แต่ไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้งในรูปใด ถ้าผู้บริหารในหน่วยงานมีภาวะผู้นำที่มีคนยอมรับนับถือแล้วก็มักจะสามารถประสานหรือช่วยบรรเทาความขัดแย้งระหว่างบุคคลในหน่วยงานโดยการชักจูงประนีประนอมหรือประสานประโยชน์เพื่อให้บุคคลต่างๆ ในหน่วยงานมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และร่วมกันฟันฝ่าอุปสรรคเพื่อให้หน่วยงานมีความเจริญก้าวหน้า กล่าวโดยสรุปก็คือภาวะผู้นำช่วยผูกมัดเชื่อมโยงให้สมาชิกของหน่วยงานมีเอกภาพนั่นเอง

3. ช่วยให้โน้มน้าวชักจูงให้บุคลากรทุ่มเทความรู้ความสามารถให้แก่องค์การและจะต้องมีปัจจัยเอื้ออำนวยหลายอย่างเพื่อที่จะทำให้สมาชิกตั้งใจและทุ่มเททำงานให้ เช่น บุคคลได้ทำงานตรงตามความถนัดและความสามารถ ผู้บังคับบัญชาต้องรู้จักฟังความคิดเห็น การประเมินผลการปฏิบัติงานก็ต้องมีความยุติธรรมและสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ขาดเสียมิได้คือ ผู้บริหารขององค์การจะมีภาวะผู้นำในตัวผู้บริหารจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความยอมรับ เกิดความศรัทธาและเชื่อมั่นว่าผู้บริหารไม่เพียงแต่นำองค์การให้อยู่รอดเท่านั้น แต่จะนำความเจริญก้าวหน้า ความภาคภูมิใจ เกียรติยศชื่อเสียงและความสำเร็จมาสู่องค์การด้วย

4. เป็นหลักยึดให้แก่บุคลากรเมื่อหน่วยงานเผชิญสภาวะคับขัน เมื่อใดก็ตามที่หน่วยงานต้องเผชิญกับสภาวะคับขันหรือสภาวะที่อาจกระทบถึงความอยู่รอด ภาวะผู้นำของผู้บริหารจะยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้น เพราะในสภาพเช่นนั้นผู้บริหารจะต้องเพิ่มความระมัดระวังความรอบคอบความเข้มแข็งและกล้าตัดสินใจที่จะเปลี่ยนแปลงสภาพต่างๆ ภายในหน่วยงานที่ขาดประสิทธิภาพต่างๆ เพื่อให้หน่วยงานรอดพ้นจากสภาวะคับขันดังกล่าว

ไซกามิ, เบลนชาร์ต, โอคอนเนอร์ และเอสเบริน (Zigarmi, Blanchard, O'Connor, and Edeburn. 2004 : 11) กล่าวว่า ภาวะผู้นำมีความสำคัญให้บุคคลที่สร้างความแตกต่างของผลลัพธ์ให้กับองค์การและระดับความพึงพอใจที่บุคลากรมีต่อองค์การอีกด้วย ความสัมพันธ์ที่ชัดเจนระหว่างความพึงพอใจของพนักงานในองค์การกับการขาดงานและการลาออกจากงานที่ต่ำ รวมไปถึงผลผลิตในการทำงานที่เพิ่มขึ้น การทำงานร่วมกับผู้นำหรือผู้บริหารเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ส่งผลกระทบต่อความสุขในการทำงาน อย่างไรก็ตาม ทั้งที่ทราบว่าการเป็นผู้นำมีความสำคัญอย่างไร แต่ทำไมบุคคลจำนวนไม่น้อยถึงเผชิญกับปัญหาการนำบุคลากรในองค์การไปสู่ความสำเร็จ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 2 ประการได้แก่ การขาดความรู้และการขาดความมุ่งมั่นต่อการใช้ความรู้ที่สำคัญต่อการเป็นผู้นำ

มิลล์ (Mills. 2005 : 7) กล่าวว่า ภาวะผู้นำมีความสำคัญในบริบทของการบริหาร ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล คือสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศชาติ องค์การหรือธุรกิจไปสู่ความสำเร็จ การไร้สภาพของภาวะผู้นำส่งผลกระทบต่อองค์การในหลาย ๆ ด้าน อาทิเช่น การไร้ทิศทางเพื่อมุ่งสู่

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

การปฏิบัติตามพันธกิจและการบรรลุวิสัยทัศน์ การเคลื่อนตัวอย่างเชื่องช้าเพื่อไปสู่ความสำเร็จ งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารขององค์การส่วนมาก ให้ความสำคัญต่อการตัดสินใจต่อสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกขององค์การ และเชื่อว่าการตัดสินใจที่ถูกต้องเหมาะสมและถูกเวลาจะทำให้องค์การขับเคลื่อนไปสู่ความสำเร็จ อย่างไรก็ตามการตัดสินใจโดยลำพังไม่สามารถเปลี่ยนแปลงองค์การได้ เพราะหลังจากที่มีการตัดสินใจไปแล้ว องค์การยังต้องเผชิญหน้ากับปัญหาของการนำเอาการตัดสินใจไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งในขั้นตอนนี้เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ว่าผู้นำจะใช้อำนาจในการโน้มน้าวพฤติกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนสถานการณ์และเอาชนะแรงต่อต้านที่มีในองค์การได้ ดังนั้นภาวะผู้นำหรือความเป็นผู้นำจึงมีความสำคัญต่อการนำเอาการตัดสินใจไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อผู้บริหาร เพื่อนำมาใช้ในการบริหารงานในองค์กร ผู้บริหารจะต้องใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสมในการชักจูงโน้มน้าวผู้อื่นให้ดำเนินการร่วมกัน มุ่งสู่เป้าหมายเดียวกันจนประสบผลสำเร็จที่เป็นวัตถุประสงค์ขององค์กร

คุณลักษณะภาวะผู้นำ

สัมมา รธนิธย์ (2553 : 55) กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้นำมีพื้นฐานความคิดมาจากทฤษฎีคุณลักษณะผู้นำ (Trait Theory) เป็นทฤษฎีที่เกิดขึ้นในระยะเวลาก่อนสงครามโลก ครั้งที่ 2 นักวิชาการได้ให้ความสนใจศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของผู้นำ ทฤษฎีนี้มีสมมุติฐานว่าผู้นำที่ประสบความสำเร็จจะมีคุณลักษณะพิเศษ การเป็นผู้นำจึงขึ้นอยู่กับตัวผู้นำเองไม่ได้ขึ้นอยู่กับผู้อื่น ผู้นำจะต้องมีลักษณะเหนือสมาชิกในกลุ่ม จากสมมุติฐานดังกล่าวจึงมีการศึกษาเพื่อหาลักษณะผู้นำและสรุปได้ว่า ผู้นำต้องมีร่างกายสูงใหญ่ หน้าตาดู เชาว์ปัญญาดี มีความมั่นใจในตนเอง สุขภาพจิตดี ข่มผู้อื่น ชอบสังคม และมีความไวต่อความรู้สึกของผู้อื่น ผลการศึกษาทำให้เกิดทฤษฎีผู้ยิ่งใหญ่ (The Great Man Theory) และทฤษฎีคุณลักษณะผู้นำ (Trait Theory) ทั้งสองทฤษฎีเชื่อว่า บุคคลที่จะเป็นผู้นำต้องมีลักษณะเด่นทั้งทางกายภาพ (Physical Traits) และบุคลิกภาพ (Personal Traits)

ความหมายของคุณลักษณะภาวะผู้นำ

ยงยุทธ เกษสาคร (2552 : 41) ให้ความหมายว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำ หมายถึง คุณลักษณะของผู้นำ 5 ประการ คือ

1. คุณสมบัติส่วนตัวของผู้นำ
2. การแสดงออกในรูปของพฤติกรรมในด้านต่างๆ
3. การแสดงออกซึ่งศักยภาพ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปผู้นำที่มีความเป็นผู้นำสูงจึงต้องสามารถแสดงบทบาทในการนำด้วยบารมีและความมีอิทธิพลเหนือกลุ่มบุคคลอื่นได้ในทุกสถานการณ์
4. เกิดขึ้นจากการฝึกอบรมพัฒนา

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

5. ประสบการณ์การเรียนรู้

สัมมา รธนิธย์ (2553 : 55) ให้ความหมายว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำ หมายถึงลักษณะเฉพาะที่มีอยู่ในตัวบุคคลที่เป็นผู้นำ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่แสดงถึงลักษณะด้านร่างกายและการแสดงออกของผู้นำที่ทำให้ผู้นำมีความสามารถในการนำ ชักจูงหรือโน้มน้าวให้ผู้ตามปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์

ราชบัณฑิตยสถาน (2554 : 263) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณลักษณะ หมายถึง เครื่องหมายหรือสิ่งที่ชี้ให้เห็นความดีหรือลักษณะประจำ ส่วนคำว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง สภาพหรือสถานะที่เป็นหัวหน้าผู้อื่น

ยุคล์ (Yukl. 2001 : 2) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำ หมายถึง การมีลักษณะของบุคคลที่สามารถใช้กระบวนการที่มีอิทธิพลโน้มน้าวให้มีผลต่อการตัดสินใจของกลุ่มหรือวัตถุประสงค์ขององค์การ

ดาฟท์ (Daft. 2008 : 38) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำ หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มีลักษณะเด่นทั้งกายภาพและบุคลิกภาพ

สรุปได้ว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำ หมายถึง ลักษณะประจำของบุคคลที่เป็นหัวหน้าผู้อื่นมีลักษณะเด่นทั้งกายภาพและบุคลิกภาพ สามารถใช้กระบวนการที่มีอิทธิพลโน้มน้าวให้ผู้ตามปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

ความสำคัญของคุณลักษณะภาวะผู้นำ

สัมมา รธนิธย์ (2553 : 55) กล่าวว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อผู้นำที่ประสบความสำเร็จจะมีคุณลักษณะพิเศษ การเป็นผู้นำจึงขึ้นอยู่กับตัวผู้นำเองไม่ได้ขึ้นอยู่กับผู้อื่น ผู้นำจะต้องมีคุณลักษณะเหนือสมาชิกในกลุ่ม ผู้นำจะต้องมีร่างกายสูงใหญ่ หน้าตาดุ เชาว์ปัญญาดี มีความมั่นใจในตนเอง สุขภาพจิตดี ข่มผู้อื่น ชอบสังคม และมีความไวต่อความรู้สึกของผู้อื่น บุคคลที่จะเป็นผู้นำต้องมีลักษณะเด่นทั้งกายภาพและบุคลิกภาพ

พิมผกา ธรรมสิทธิ์ (2554 : 193) กล่าวว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับองค์การทุกประเภทไม่ว่าของรัฐหรือเอกชน ที่ช่วยเสริมสร้างให้ผู้บริหารในระดับต่างๆ ในฐานะหัวหน้างานหรือผู้บังคับบัญชาสามารถควบคุมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานเป็นไปตามเป้าหมาย นโยบาย แผนงานหรือความต้องการของหน่วยงาน

สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

วิเชียร วิทยอุดม (2558 : 29-32) กล่าวว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อการเข้าร่วมสังคมและการทำงาน ผู้ที่จะเป็นผู้นำอย่างมีประสิทธิภาพมักจะเป็นผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่ที่สูง ได้รับเงินเดือนสูงกว่าเพื่อน คุณลักษณะภาวะผู้นำที่ประสบความสำเร็จจะสัมพันธ์กับผู้นำที่มีประสิทธิภาพ คุณลักษณะที่สำคัญต่อการเป็นผู้นำ คือ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความซื่อสัตย์ และแรงผลักดัน การจูงใจ

ไฟรอน และแจ็คสัน (Frigon and Jackson. 1996 : 29) กล่าวว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อการบริหาร เป็นคุณลักษณะเฉพาะตัวที่แสดงออกบนภาวะผู้นำ และความรับผิดชอบทางการบริหาร หากไม่มีความชัดเจนอาจทำให้ผู้นำไม่ได้รับความศรัทธา และสูญเสียความเชื่อมั่นในฐานะผู้นำ คุณลักษณะภาวะผู้นำแสดงได้ด้วยคุณลักษณะ 10 ประการ คือ

1. การควบคุมอารมณ์
2. ความสามารถในการปรับตัว
3. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
4. ความกล้าหาญ
5. ความสามารถในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ
6. พฤติกรรมและจริยธรรม
7. คุลยพินิจที่ดี
8. ความอดทน
9. ความปรารถนามุ่งมั่น
10. ความน่าเชื่อถือไว้ใจได้

สรุปได้ว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อผู้บริหารทุกระดับเป็นคุณลักษณะเฉพาะตัวที่แสดงออกบนภาวะผู้นำและความรับผิดชอบทางการบริหาร บุคคลที่จะเป็นผู้นำต้องมีลักษณะเด่นทั้งกายภาพและบุคลิกภาพ สามารถควบคุมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานเป็นไปตามเป้าหมายของหน่วยงาน

คุณลักษณะภาวะผู้นำที่สอดคล้องกับแนวคิดของสต๊อกดิลล์ (Stogdill)

นักวิชาการได้กล่าวถึงคุณลักษณะของภาวะผู้นำที่สอดคล้องกับแนวคิดของสต๊อกดิลล์ (Stogdill) ดังนี้

ด้านบุคลิกภาพ

จุมพล หนิมพานิช (2551 : 30 - 33) ได้กล่าวว่า ผู้นำที่ดีควรมีคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพที่เด่นกว่าบุคคลอื่น มีแนวโน้มที่จะให้ความสนใจกับสิ่งต่าง ๆ และกิจกรรมต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง เป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่มั่นคง มีแรงจูงใจส่วนบุคคลที่จะจัดการสิ่งต่าง ๆ ให้บรรลุผลสูง มุ่งแสวงหาการตอบสนองความต้องการทั้งตนเองและกลุ่ม การมุ่งทำงานเนื่องมาจากแรงผลักดันภายในมากกว่ารางวัลหรือผลตอบแทนภายนอกและมีความรับผิดชอบสูง

เนตร์พัณณา ยาวิราช (2552 : 114-115) กล่าวว่า ผู้นำที่ดีควรมีคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพดังนี้

สถาบันวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

1. มีความกล้าหาญและความเด็ดขาด (Courage and Firmness) ผู้นำที่ดีจะต้องมีความกล้าหาญในการคิดและการกระทำสิ่งต่างๆ ไม่กลัวต่ออันตราย ความยากลำบากหรือความเจ็บปวดใด ๆ ทั้งกาย วาจาและใจ ผู้นำที่มีความกล้าหาญจะช่วยให้สามารถผจญต่องานต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ นอกจากความกล้าหาญแล้วความเด็ดขาดก็เป็นลักษณะอันหนึ่งที่จะต้องทำให้เกิดมีขึ้นในตัวของผู้นำเองต้องอยู่ในลักษณะของการกล้าได้กล้าเสียด้วย แต่เป็นไปด้วยความมีเหตุมีผลอย่างรอบคอบ

2. การมีมนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) ผู้นำที่ดีจะต้องรู้จักประสานความคิดประสานประโยชน์สามารถทำงานร่วมกับคนทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับการศึกษาได้ ผู้นำที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีจะช่วยให้ปัญหาใหญ่เป็นปัญหาเล็กได้

3. มีความยุติธรรมและซื่อสัตย์สุจริต (Fairness and Honesty) ผู้นำที่ดีจะต้องอาศัยหลักของความถูกต้อง หลักแห่งเหตุผลและความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น เป็นเครื่องมือในการวินิจฉัยสั่งการหรือปฏิบัติงานด้วยจิตที่ปราศจากอคติ ปราศจากความลำเอียง ไม่เล่นพรรคเล่นพวก

4. มีความอดทน (Patience) ความอดทนจะเป็นพลังอันหนึ่งที่จะผลักดันงานให้ไปสู่จุดหมายปลายทางได้อย่างแท้จริง อดทนทั้งในการทำงานและอดทนต่อการวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อื่นและแรงกดดันต่างๆ

5. มีความจงรักภักดี (Royalty) การเป็นผู้นำหรือหัวหน้าที่ดีนั้นจำเป็นต้องมีความจงรักภักดีต่อหมู่คณะต่อส่วนรวมและต่อองค์การ ความภักดีนี้ช่วยให้หัวหน้าได้รับความไว้วางใจได้เป็นอย่างดี

6. มีความสงบเสงี่ยมไม่ถือตัว (Modesty) ผู้นำที่ดีต้องไม่หยิ่งยโส ไม่จองหอง ไม่วางอำนาจและไม่ภูมิใจในสิ่งที่ไร้เหตุผล ความสงบเสงี่ยมนี้ถ้ามีอยู่ในหัวหน้างานคนใดแล้วก็จะทำให้ลูกน้องมีความนับถือและให้ความร่วมมือเสมอ

วิโรจน์ สารรัตนะ (2553 : 267) ได้กล่าวว่า ผู้นำที่ดีควรมีคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ พบว่าคุณลักษณะของผู้นำที่มีประสิทธิผลมีดังนี้

1. ชอบนำคนอื่น

2. มีพลังสูงตื่นตัวมุ่งความสำเร็จ

3. เชื่อมั่นตนเองในความคิด การตัดสินใจและความสามารถที่จะแสดงออกจนได้รับการยอมรับจากผู้ตาม แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าต้องเป็นผู้รู้ไปเสียทุกอย่างหรือเป็นผู้ที่ถูกต้องเสมอ

4. เชื่ออำนาจแห่งตนว่าสามารถเป็นผู้ฝ่าฟันปัญหาอุปสรรคสู่ความสำเร็จด้วยศักยภาพแห่งตน ไม่ใช่ผู้หวังพึ่งโชคชะตา

5. อารมณ์มั่นคง ควบคุมตนเองได้และเป็นไปในทางบวก

6. น่าเชื่อถือและไว้วางใจได้

7. มีสติปัญญาปฏิภาณไหวพริบการคิดวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

8. มีความยืดหยุ่น สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี สามารถนำพาสู่ความสำเร็จแม้ในสถานการณ์ที่ต่างกัน

9. ไวต่อความรู้สึกของคนอื่น มีความเห็นอกเห็นใจ เข้าใจสมาชิกเป็นรายบุคคล สภาพงานที่ทำ วิธีการสื่อสารและวิธีการจูงใจ

สัมมา รธนิธย์ (2553 : 66) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารด้านบุคลิกภาพประกอบด้วย

1. สุขภาพทางกายและใจ
2. ความรู้ความสามารถ
3. ความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น
4. วิสัยทัศน์ ความคิดเชิงสร้างสรรค์
5. ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ อดทนหนักแน่น
6. ความตื่นตัวรอบรู้ทันต่อเหตุการณ์
7. การตัดสินใจที่ใช้ดุลพินิจที่ดี
8. กล้าหาญเด็ดเดี่ยวเชื่อมั่นในตนเอง
9. มีความเสียสละใจกว้างไม่เห็นแก่ตัว
10. สงบเสงี่ยมถ่อมตน เสมอต้นเสมอปลาย
11. ฐานะทางการเงิน
12. ความทะเยอทะยาน
13. ความรับผิดชอบ
14. เมตตากรุณาเอื้ออาทรต่อผู้ร่วมงาน
15. ความจริงใจ
16. ความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จ
17. ความสุขุมรอบคอบ ความกระตือรือร้น
18. บุคลิกที่แสดงถึงการมีอำนาจ

ศักดิ์ชัย ภู่เจริญ (2557 ข : 3) กล่าวว่า คุณลักษณะผู้นำด้านบุคลิกภาพเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องสร้างให้เกิดขึ้นในตัวและแสดงออกได้อย่างเหมาะสม ทำให้เกิดการยอมรับของผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป สำหรับคุณลักษณะผู้นำด้านบุคลิกภาพภาพที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีในอันดับต้น ๆ ได้แก่ ความสามารถในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ มีความเป็นมิตรไม่ถือตัว รู้จักและเข้าใจธรรมชาติมนุษย์ เป็นผู้ที่มีสุขภาพกายสุขภาพจิตดี แจ่มใสร่าเริง อารมณ์ดี มีความมั่นคงทางอารมณ์ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี แต่งกายสุภาพเหมาะสมถูกกาลเทศะ มีความ

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

เชื่อมั่นและมุ่งมั่นที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จได้ กล้าคิดกล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออกในสิ่งที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

สต็อกดิลล์ (Stogdill. 1989 : 196) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลในรูปของการจัดการด้านบุคลิกภาพ ประกอบด้วย

1. การปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ (Adaptability) เป็นความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับบุคคล สถานการณ์หรือลักษณะงานที่แตกต่างกันได้โดยใช้ระยะเวลาในการปรับตัวได้อย่างเหมาะสม

2. การปรับตัวให้เข้ากับปทัสถาน (Adjustment) เป็นความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับแบบแผนสำหรับยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ

3. พฤติกรรมเชิงรุกและการธำรงรักษาผลประโยชน์ (Aggressiveness and Assertiveness) เป็นการแสดงออกอย่างเหมาะสมของพฤติกรรมหรือการแสดงออกด้วยคำพูดหรือกิริยาอาการว่าเรามีความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยไม่ปิดบังหรืออ้อมค้อมด้วยความสุภาพตรงไปตรงมาในเวลาที่เหมาะสมโดยไม่ก้าวร้าว

4. การมีอำนาจ (Dominance) เป็นการแสดงออกถึงการมีอำนาจของบุคคล

5. มีอารมณ์ปกติและมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ (Emotional Balance and Control) เป็นบุคลิกภาพของบุคคลที่มีอารมณ์ปกติ สงบ มั่นคง และมีสามารถในการควบคุมอารมณ์ได้ดี

6. ความมีอิสระ (Independent) เป็นการมีอิสระไม่ขึ้นกับใครเป็นตัวของตัวเอง และไม่อยู่ภายใต้การช่วยเหลือหรือสนับสนุนจากผู้อื่น

7. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Originality and Creativity) เป็นการแสดงออกถึงความคิดริเริ่มและความสามารถในการสร้างสรรค์

8. การมีคุณค่าในตนเอง (Personal Integrity) เป็นการมีทัศนคติที่เปิดกว้าง ยอมรับฟังความเห็นของผู้อื่นและแก้ปัญหาข้อขัดแย้งโดยสันติวิธี มีความซื่อสัตย์สุจริต ไว้ใจได้ เชื่อถือได้

9. ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-confidence) เป็นการกล้าตัดสินใจในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยความมั่นใจ กล้าแสดงออก สามารถทำสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเอง

ยุคล์ (Yukl. 2001 : 19) ได้กล่าวเอาไว้ว่า คุณลักษณะของผู้นำด้านบุคลิกภาพที่ทำให้ผู้นำมีประสิทธิผลด้านการบริหาร ได้แก่

1. ความมีพลังสูง
2. ความทนทานต่อความเครียดสูง
3. มีความเชื่อมั่นในตนเอง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

4. เชื่ออำนาจภายในตนเอง

5. มีวุฒิภาวะด้านอารมณ์

6. มีความซื่อสัตย์ ถือคุณธรรมยึดมั่นในหลักการ

สรุปได้ว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำด้านบุคลิกภาพ เป็นคุณลักษณะเฉพาะตัวที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคลที่แสดงออกมาทางร่างกาย จิตใจและความรู้สึกนึกคิด การมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี การแต่งกายสุภาพเหมาะสมถูกกาลเทศะ มีบุคลิกที่แสดงถึงการมีอำนาจ มีวิสัยทัศน์ ความคิดเชิงสร้างสรรค์ จริงใจต่อผู้ร่วมงาน มีความฉลาดทางอารมณ์ ซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น มีความรับผิดชอบสูง ยุติธรรม เป็นมิตรไม่ถือตัว เชื่อมั่นในตนเอง มุ่งมั่นที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ เสียสละใจกว้างไม่เห็นแก่ตัว ตื่นตัวรอบรู้ทันต่อเหตุการณ์และมีความเมตตากรุณาเอื้ออาทรต่อผู้ร่วมงาน

ด้านความสามารถ

จุมพล หนิมพานิช (2551 : 30) กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้นำด้านความสามารถประกอบด้วย สติปัญญาความรู้ความสามารถ (Intelligence) บุคคลที่เป็นผู้นำมักจะเป็นผู้ที่มีการตัดสินใจ มีความรู้ความสามารถดีหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง บุคคลที่เป็นผู้นำโดยทั่วไปมักมีความรู้ความสามารถค่อนข้างสูงกว่าผู้ตามหรือผู้ร่วมงานโดยเฉลี่ย

เสนาะ ติเยาว์ (2551 : 189) กล่าวว่า คุณลักษณะผู้นำที่แตกต่างจากคนอื่น ด้านความสามารถประกอบด้วย

1. ความรู้ (Knowledge) ผู้นำจะต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงเกี่ยวกับองค์การ อุตสาหกรรมและเทคนิคในการทำงานที่จำเป็นในงานที่ตัวเองทำ แม้ความรู้จะไม่ถึงขั้นความเชี่ยวชาญ แต่ก็ต้องมีความรู้ความเข้าใจในงานที่ทำอย่างลึกซึ้ง

2. ความฉลาด (Intelligence) เป็นความสามารถในการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล ประมวลผลข้อมูลได้อย่างลึกซึ้ง ผู้นำต้องใช้ความคิดในเชิงวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาที่ยุ่งยากสลับซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งความสามารถมองเห็นความแตกต่างระหว่างสิ่งต่างๆ ได้

เนตร์พัณณา ยาวิราช (2552 : 114) กล่าวว่า ผู้นำที่ดีควรมีคุณลักษณะด้านความสามารถมีดังนี้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

1. ความรู้ (Knowledge) การเป็นผู้นำนั้นความรู้เป็นสิ่งจำเป็นที่สุด ความรู้ในที่นี้มิได้หมายถึงเฉพาะความรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่เท่านั้น หากแต่รวมถึงการใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมในด้านอื่นๆ ด้วยการจะเป็นผู้นำที่ดี หัวหน้างานจึงต้องเป็นผู้รอบรู้ ยิ่งรอบรู้มากเพียงใด ฐานะแห่งความเป็นผู้นำก็ยิ่งมั่นคงมากยิ่งขึ้นเพียงนั้น

2. ความริเริ่ม (Initiative) เป็นความสามารถที่จะปฏิบัติสิ่งหนึ่งสิ่งใดในขอบเขตอำนาจหน้าที่ได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องคอยคำสั่งหรือความสามารถ แสดงความคิดเห็นที่จะแก้ไขสิ่งหนึ่งสิ่งใดดีขึ้นหรือเจริญขึ้นด้วยตนเอง ความคิดริเริ่มเจริญงอกงามได้หัวหน้างานต้องมีความกระตือรือร้น คือมีใจจดจ่อต่องานดี มีความเอาใจใส่ต่อหน้าที่ มีพลังใจที่ต้องการความสำเร็จสู่เบื้องหน้า

3. มีความกระฉับกระเฉง (Alertness) เป็นความฉับไวในการปฏิบัติงาน ทันต่อเหตุการณ์ ความตื่นตัวคล่องตัว เป็นลักษณะที่แสดงออกทางกาย มีพลังทางจิตที่จะหยุดคิดไตร่ตรองต่อเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น รู้จักใช้ดุลยพินิจที่จะพิจารณาสิ่งต่างๆ หรือเหตุต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง รู้จักควบคุมตัวเอง (Self-control)

สัมมา รธนิธย์ (2553 : 67) กล่าวว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารด้านความสามารถในการบริหารงาน ประกอบด้วย

1. ความรู้ ความสามารถการกำหนดนโยบายและแผนการปฏิบัติและการติดตามประเมินผลร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง
2. ความฉลาดรอบรู้และนำความรู้ที่มีมาประยุกต์ใช้
3. ความยุติธรรมเที่ยงธรรม คุณธรรม ใช้อำนาจหน้าที่ในการบริหารงานอย่างเหมาะสม
4. มีความผูกพันกับองค์การในการปฏิบัติงาน
5. ความสามารถในการพูดเพื่อสื่อความหมายในการทำงาน
6. ความสามารถให้คำแนะนำหรือแก้ปัญหา
7. ความสามารถและความแนบเนียนในเทคนิควิธีการทำงาน
8. การบริหาร โดยเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
9. ผู้จัดการที่เฉียบคม
10. ผู้บริหารที่อำนวยความสะดวกในการทำงาน
11. เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ ความคิดรวบยอด มโนทัศน์ที่ดีในการทำงาน
12. สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้
13. ความสามารถในการควบคุมอารมณ์
14. ความสามารถในการสร้างแรงจูงใจ
15. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
16. ความสามารถในการตัดสินใจ
17. ความสามารถในการบังคับบัญชา

ศักดิ์ชัย ภู่เจริญ (2557 ก : 3) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความสามารถในการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

1. ด้านการบริหารจัดการ
   1.1 การบริหารเชิงกลยุทธ์
   1.2 การบริหารแบบมีส่วนร่วม
   1.3 การสร้างทีมงาน
   1.4 การจูงใจ การสร้างขวัญกำลังใจ
   1.5 การประสานงานที่มีประสิทธิภาพ
2. ด้านวิชาการ
   2.1 การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา
   2.2 การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
   2.3 การวิจัยในสถานศึกษา
   2.4 การนิเทศทางวิชาการ
3. ด้านเทคโนโลยี
   3.1 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
   3.2 เทคโนโลยีสำหรับการบริหาร
   3.3 การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้

สต็อกดิลล์ (Stogdill. 1989 : 197) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลในรูปของการจัดการด้านความสามารถ ประกอบด้วย

1. สติปัญญา (Intelligence) เป็นความฉลาด ความสามารถในการคิดและเรียนรู้
2. การใช้ดุลพินิจและการตัดสินใจ (Judgment and Decisiveness) เป็นคุณสมบัติในการใคร่ครวญโดยใช้เหตุผลตามหลักตรรกวิทยาเพื่อให้ได้มูลความจริงและความสามารถในการตกลงใจโดยฉับพลัน
3. ความรู้ (Knowledge) เป็นสิ่งที่สั่งสมมาจากการเล่าเรียน การค้นคว้าหรือประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะความเข้าใจหรือสารสนเทศที่ได้รับมาจากประสบการณ์ สิ่งที่ได้รับมาจากการได้ยิน ได้ฟัง การคิดหรือการปฏิบัติองค์วิชาในแต่ละสาขา
4. ความคล่องในการพูด (Fluency of Speech) เป็นความเร็วในการพูด ราบรื่น ต่อเนื่องและความเป็นธรรมชาติในการพูด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ยุคล์ (Yukl. 2001 : 19) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้นำด้านความสามารถที่ทำให้ผู้นำมีประสิทธิผล ได้แก่

1. มีทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
2. มีทักษะด้านมโนทัศน์

3. มีทักษะด้านเทคนิค
4. มีทักษะในการเกลี้ยกล่อม ชักชวน

สรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้นำด้านความสามารถเป็นความชำนาญในการปฏิบัติงานให้เป็นผลสำเร็จ ประกอบด้วย มีสติปัญญามีความรู้ที่ดี ฉลาดรอบรู้ ใช้ดุลยพินิจที่ดีในการตัดสินใจ พูดเพื่อสื่อความหมายในการทำงานที่ดี มีวิสัยทัศน์ ความคิดรวบยอด มโนทัศน์ที่ดีในการทำงาน ให้คำแนะนำหรือแก้ปัญหา มีมนุษยสัมพันธ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้ มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจ มีเทคนิควิธีการทำงาน การบังคับบัญชา การบริหารจัดการ การบริหารงานวิชาการ และใช้เทคโนโลยีสำหรับการบริหาร

ด้านทักษะทางสังคม

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2550 : 146-149) ได้กล่าวว่า ทักษะทางสังคมของผู้นำที่ใช้บริหารความสัมพันธ์กับผู้อื่นให้เกิดผลดี ประกอบด้วย

1. ด้านตระหนักรู้ทางสังคม
   1.1 สมรรถนะในการเข้าใจผู้อื่น (Empathy)
   1.2 สมรรถนะความตระหนักรู้ด้านองค์การ (Organizational Awareness)
   1.3 สมรรถนะด้านการบริการ (Service)
2. ด้านความสามารถบริหารจัดการความสัมพันธ์ (Relationship Management)
   2.1 สมรรถนะในการสร้างแรงดลใจ (Inspiration)
   2.2 สมรรถนะด้านอิทธิพล (Influence)
   2.3 สมรรถนะในการพัฒนาผู้อื่น (Developing Others)
   2.4 สมรรถนะการเป็นตัวเร่งการเปลี่ยนแปลง (Change Catalyst)
   2.5 สมรรถนะในการบริหารความขัดแย้ง (Conflict Management)
   2.6 สมรรถนะในการสร้างทีมงานและความร่วมมือ (Teamwork and Collaboration)

จุมพล หนิมพานิช (2551 : 30 - 33) กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้นำด้านทักษะทางสังคม (Social Characteristics) เป็นผู้ที่ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างกระตือรือร้น เป็นผู้ที่ชอบติดต่อพบปะสังสรรค์กับบุคคลอื่นและชอบให้ความร่วมมือกับบุคคลต่าง ๆ ผู้นำที่มีคุณลักษณะดังกล่าวจะมีส่วนทำให้ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกลุ่มมีมาก

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สัมมา รธนิธย์ (2553 : 67) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านทักษะทางสังคม ประกอบด้วย

1. รู้จักรอมชอมกับผู้อื่น
2. ให้ความเป็นธรรมเท่าเทียมกัน

3. รู้จักที่จะจูงใจคนให้ความร่วมมือกัน
4. ความเห็นอกเห็นใจด้วยความจริงใจ
5. ยกย่องให้เกียรติให้ความไว้วางใจ
6. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลอื่น
7. มีความสามารถในการประสานงานชุมชนที่ดี
8. ให้ความสนใจผู้อื่น
9. ปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลายในการคบค้าสมาคมกับผู้อื่น
10. การรู้จักกาลเทศะ

ศักดิ์ชัย ภู่เจริญ (2557 ข : 15-17) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้นำด้านทักษะทางสังคม เกี่ยวกับมารยาทในสังคม หมายถึง การมีกิริยาวาจาที่เรียบร้อย เทียบกับคำภาษาอังกฤษได้ว่า Etiquette ซึ่งหมายรวมถึง การแสดงออกทางกาย วาจาและใจ ถ้าแสดงออกในทางที่สุภาพเรียบร้อย ก็ถือได้ว่ามีมารยาทดี การมีมารยาทดีเปรียบเสมือนการมีอาภรณ์ประดับกายที่งดงามเป็นที่ชื่นชมและยอมรับของบุคคลรอบข้าง ผู้ที่มีมารยาทดีมักประสบความสำเร็จชีวิตและหน้าที่การงาน เนื่องจากได้รับการยอมรับและเชื่อถือทางสังคม การมีมารยาทดีจึงเปรียบเสมือนใบเบิกทางไปสู่ความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเรียนรู้เรื่องมารยาทเพื่อนำไปใช้ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม โดยขอนำเสนอมารยาททางสังคมที่จำเป็น ดังนี้

1. การยืนต่อหน้าผู้อาวุโสหรือเฉพาะพระพักตร์ควรยืนตรง ขาชิด ส้นเท้าชิด ปลายเท้าห่างกันได้ มือควรปล่อยตรงไว้ด้านหน้าประสานกันไว้
2. การเดินกับผู้อาวุโส ควรเดินเยื้องหลัง อย่าก้าวล้ำหน้า แกว่งแขนตามสบาย ถ้าเป็นการเดินในขบวนพิธี ให้เดินแบบสุภาพสำรวม ไม่พูดคุยโดยไม่จำเป็น ในกรณีที่จำเป็นต้องเดินผ่านผู้อาวุโสควรค้อมตัวลงพองาม
3. การนั่งเก้าอี้ต่อหน้าผู้อาวุโส ควรสำรวมนั่งตัวตรง ไม่พิงพนัก มือวางประสานกัน เท้าชิดปลายเท้าอาจเผยออกได้เล็กน้อย
4. การลุกจากเก้าอี้ ให้ย่อตัวขึ้นแล้วเอี้ยวตัวจับพนักเก้าอี้เลื่อนไปด้านหลัง แล้วจึงลุกขึ้น อย่าใช้ขาดันเก้าอี้ไปด้านหลัง
5. การแสดงความเคารพด้วยการไหว้ จะมีอยู่ด้วยกันหลายแบบและหลายระดับ ดังนั้นจึงควรรู้จักเลือกใช้ให้ถูกต้อง เช่น การไหว้พระ ควรพนมมือให้อยู่หัวแม่มือจรดคิ้ว และปลายนิ้วชี้แนบหน้าผากจรดตีนผมแล้วค้อมตัวลง ส่วนสตรีย่อตัวลง การไหว้ผู้อาวุโสกว่าให้ปลายนิ้วหัวแม่มือจรดปลายจมูกและปลายนิ้วชี้จรดคิ้วและค้อมตัวลง ส่วนหญิงย่อตัวลงพองาม การไหว้ผู้มีฐานะเสมอกันใช้การประนมมือให้นิ้วหัวแม่มือจรดปลายคาง ปลายนิ้วชี้จรดปลายจมูกไม่ค้อมตัวและไม่ย่อตัว

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

6. การแสดงความเคารพผู้เสียชีวิต ในการไปเคารพศพตามปกติในศาลาที่ตั้งศพ จะมีโต๊ะหมู่บูชาตั้งพระพุทธรูป (ศาสนาพุทธ) ในลำดับแรกให้ความเคารพพระพุทธรูปด้วยการกราบในท่าเบญจางคประดิษฐ์สามครั้ง แล้วจึงเป็นกราบศพให้สันมือตั้ง (ไม่แบมือ) กราบเพียงครั้งเดียว

7. มารยาททางวาจา ใช้ถ้อยคำที่สุภาพ สำเนียงการพูดที่นุ่มนวล ไม่พูดเหยียดหยามผู้อื่น ควรกล่าวคำว่า "กรุณา" เมื่อต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่น กล่าวคำ "ขอโทษ" เมื่อทำผิดพลาด กล่าวคำ "ขอบคุณ" เมื่อได้รับความช่วยเหลือ ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น ฝึกใช้คำราชาศัพท์และใช้เมื่อโอกาสเหมาะสม

8. การใช้โทรศัพท์ เป็นการสื่อสารที่ใช้กันมากในทุกวันนี้ ทั้งเพื่อเรื่องส่วนตัวและเรื่องการทำงาน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีมารยาทในการใช้งาน การสนทนาทางโทรศัพท์ควรจัดระเบียบเนื้อหาที่จะสนทนาก่อนใช้โทรศัพท์ ควรเริ่มต้นทักทายด้วยความสุภาพนุ่มนวลน่าฟังและเป็นมิตร ไม่ว่าคู่สนทนาจะเป็นผู้อาวุโสว่าหรือผู้น้อย หากจำเป็นต้องยุติการสนทนาควรขออภัยคู่สนทนาก่อน การใช้โทรศัพท์สาธารณะควรรักษาเวลาและสนทนาโดยกระชับรวบรัด ก่อนวางสายโทรศัพท์ควรกล่าวถ้อยคำที่แสดงถึงมิตรไมตรี เช่น ขอบคุณ รู้สึกเป็นเกียรติ เป็นความกรุณา ก่อนกล่าวคำว่าสวัสดีครับ/ค่ะ และควรรอให้ผู้ที่อาวุโสกว่าวางสายก่อน ผู้บริหารสถานศึกษามักต้องเข้าประชุม สัมมนา อบรมอยู่บ่อยๆ การเข้าร่วมกิจกรรมลักษณะดังกล่าว ควรปิดโทรศัพท์มือถือหรือถ้าจำเป็นต้องเปิดควรปิดระบบเสียงเรียกเข้าโดยอาจใช้ระบบสั่นแทน เพื่อไม่ให้รบกวนผู้อื่น

9. ผู้บริหารกับการประชุม ในการประชุมทุกครั้งย่อมมีการนัดหมายกันล่วงหน้า ผู้บริหารควรศึกษาหัวข้อก่อนการประชุมมาบ้างและควรเข้าร่วมประชุมตรงต่อเวลา ในขณะประชุมควรมีสมาธิ ตั้งใจฟังผู้อื่นและแสดงความคิดเห็นเมื่อเกี่ยวข้อง บางครั้งการประชุมจะมีความขัดแย้งกัน ผู้บริหารและผู้ร่วมประชุมไม่ควรใช้อารมณ์ ควรพูดจากันด้วยเหตุผลและหาข้อยุติในห้องประชุมให้เสร็จสิ้น เมื่อสิ้นสุดการประชุมไม่ควรนำเรื่องที่ประชุมไปพูดวิพากษ์วิจารณ์นอกห้องประชุม

10. การร่วมงานมงคลและอวมงคล ในบรรดางานเลี้ยงทั้งหลายที่เรียกว่างานมงคล ได้แก่ งานวันเกิด งานบวช งานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ งานฉลองโอกาสต่างๆ ส่วนงานอวมงคลมีเพียงงานเดียวคืองานศพ งานมงคลนั้นเป็นงานที่แสดงถึงความสุข เพราะฉะนั้นการแต่งกายจึงควรเลือกให้เหมาะสมเลือกชุดที่สดใสมีสีสันหรือแต่งกายตามที่กำหนดไว้ในบัตรเชิญ สำหรับงานอวมงคลหรืองานศพนั้นเป็นงานแห่งความโศกเศร้า ผู้เป็นแขกต้องแต่งกายด้วยชุดสีขาวหรือดำ ไม่แต่งกายเปิดเผยจนเกินไปและพึงระลึกเสมอว่างานศพไม่ใช่งานชุมนุมศิษย์เก่าหรือพบปะสังสรรค์ ดังนั้นการสนทนาจึงต้องมีความสำรวม

11. งานเลี้ยงกับผู้บริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มักจะต้องเกี่ยวข้องกับงานเลี้ยงอยู่เสมอ โดยอาจจะมีความเกี่ยวข้องที่แตกต่างกันออกไป บางครั้งก็เป็นเจ้าภาพเจ้าของงานบางครั้งก็ได้รับเชิญเป็นแขก

กิเซลลิ (Ghiselli. 1971 : 15) ได้ทำการศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำ สามารถสรุปคุณลักษณะด้านทักษะทางสังคม ประกอบด้วย ความมีมนุษยสัมพันธ์ การรู้จักกาลเทศะ การแสวงหาความร่วมมือและความสามารถในการบริหาร

เทรวาต้า (Trewatha. 1982 : 388) กล่าวว่าคุณลักษณะของผู้นำด้านสังคม ประกอบด้วย ความเห็นอกเห็นใจ ความแนบเนียน ความเชื่อถือ ความมีฐานะและความสามารถที่จะร่วมงาน

สต็อกดิลล์ (Stogdill. 1989 : 198) ได้ศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลในรูปของการจัดการด้านทักษะทางสังคม ประกอบด้วย

1. ความสามารถที่จะแสวงหาความร่วมมือ (Ability to Enlist Cooperation) หมายถึง ความสามารถ ความมีฝีมือ การขอความช่วยเหลือ สนับสนุนและการร่วมมือกันในการทำงาน

2. ความสามารถในการบริหาร (Administrative Ability) หมายถึง ความสามารถในการวางแผน การจัดองค์กร การนำหรือการสั่งการและการควบคุม ความสามารถของคนในองค์กรและการใช้ทรัพยากรให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย

3. ความร่วมมือ (Cooperativeness) หมายถึง การทำงานร่วมกัน การร่วมมือกัน

4. ความกว้างขวางและเกียรติยศ (Popularity and Prestige) หมายถึง ความเป็นที่นิยม ความเป็นที่ชื่นชอบและการมีชื่อเสียงของสังคม

5. ความสามารถทางสังคม (Sociability) หมายถึง มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคล

6. การเข้าร่วมทางสังคม (Social Participation) หมายถึง การมีกิจกรรมที่ช่วยให้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว

7. การรู้จักจังหวะและกาลเทศะ (Tact and Diplomacy) หมายถึง มีไหวพริบหรือปฏิภาณดี การรู้จักกาลเทศะ มีความเชี่ยวชาญในการคบค้าสมาคมและมีทักษะในการเจรจาต่อรอง

สรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้นำด้านทักษะทางสังคม เป็นความสามารถที่รู้จักเข้าใจความรู้สึกความต้องการทางจิตใจหรือความต้องการต่างๆ ของคนที่เราเกี่ยวข้องด้วย รวมทั้งรู้จักที่จะสร้างสายสัมพันธ์ให้มั่นคงด้วยความรัก ความเอาใจใส่เอื้ออาทรต่อผู้อื่นอย่างต่อเนื่อง รู้จักการแสดงออกอย่างเหมาะสมต่อสถานการณ์ต่างๆ ประกอบด้วย ให้ความร่วมมือกับสังคม มีความกว้างขวางและเกียรติยศ ยกย่องให้เกียรติให้ความไว้วางใจผู้อื่น ปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลายในการคบค้าสมาคมกับผู้อื่น มีความสามารถประสานงานชุมชนที่ดี มีกิริยาวาจาที่เรียบร้อย มีมารยาทในที่ประชุม ให้ความสนใจผู้อื่นและรู้จักจังหวะและกาลเทศะ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

นโยบายทางด้านการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานในการจัดการศึกษาสายอาชีพ เพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จัดและส่งเสริมการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยคำนึงถึงคุณภาพและความเป็นเลิศทางวิชาชีพ มีสถานศึกษาในสังกัด 421 แห่งทั่วประเทศ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพระดับประกาศนียบัตร (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง (ปทส.) ปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการและหลักสูตรพัฒนาอาชีพเฉพาะทาง โดยจัดการเรียนการสอน 9 ประเภทวิชา มีสาขาวิชาให้เลือกเรียนมากกว่า 350 สาขาวิชา สถานศึกษาสังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคระยอง วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย วิทยาลัยเทคนิคมาบตาพุด วิทยาลัยสารพัดช่างระยอง วิทยาลัยการอาชีพแกลง วิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี วิทยาลัยการอาชีพสอยดาว วิทยาลัยการอาชีพนายายอาม วิทยาลัยเทคนิคตราด วิทยาลัยสารพัดช่างตราดและวิทยาลัยการอาชีพบ่อไร่ เป็นสถานศึกษาที่ทำหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษาใน 3 จังหวัดของภาคตะวันออก เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปริญญาตรีสายเทคโนโลยีและหลักสูตรพัฒนาอาชีพเฉพาะทาง โดยเปิดสอน 4 ประเภทวิชา คือ ช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรมและศิลปกรรม (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2555 : 11)

สถานศึกษาบริหารงานตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ.2552 แบ่งการบริหารงานออกเป็น 4 ฝ่าย ประกอบด้วย ฝ่ายบริหารทรัพยากร ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษาและฝ่ายวิชาการ โดยมีผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ ทำหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษา มีหน้าที่จัดการศึกษาฝึกอบรมและส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องตามนโยบายของรัฐบาลและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวให้สถานศึกษาดำเนินการดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2552 : 2)

สถาบันวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

1. จัดการศึกษาให้มีความทันสมัย ยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สถานประกอบการและการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อการดำรงชีวิตตามสภาพเศรษฐกิจ สังคม ท้องถิ่น วัฒนธรรม เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นการปฏิบัติงานจริง ตามความพร้อมและศักยภาพของสถานศึกษา

2. จัดการศึกษาโดยประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นทั้งในด้านการจัดการวิชาการ การใช้บุคลากรและทรัพยากรร่วมกัน

3. จัดการศึกษาโดยระดมทรัพยากรด้านการเงิน ทรัพย์สินและบุคลากร ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชนองค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น รวมทั้งความร่วมมือในการจัดกิจกรรมและการจัดหาทุนเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษา

4. จัดการศึกษาให้ผู้เรียนเป็นผู้มีสมรรถนะทางวิชาชีพสามารถประกอบอาชีพเป็นพลเมืองดีของสังคม มีความสามารถในการคิด เรียนรู้ การวางแผนและพัฒนาตนเอง

5. เป็นศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองและการให้บริการวิชาชีพแก่ชุมชนและท้องถิ่น

6. วิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

7. ทำนุบำรุงศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ส่งเสริมการกีฬา พลานามัยและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

8. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเชิงธุรกิจ การรับงานการค้าและการรับจัดทำ รับบริการ รับจ้างผลิตเพื่อจำหน่ายที่สอดคล้องกับการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด มีนโยบายการบริหารงานของสถานศึกษาตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ.2552 แบ่งการบริหารงานออกเป็น 4 ฝ่าย ประกอบด้วย ฝ่ายบริหารทรัพยากร ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษาและฝ่ายวิชาการ โดยมีผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ ทำหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษา มีหน้าที่จัดการศึกษาฝึกอบรมและส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

แม็กนูสัน (Magnuson. 2001 : Abstract) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้จัดการโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ พบว่า คุณลักษณะด้านวิชาชีพนั้น ประกอบด้วย คุณลักษณะที่สำคัญคือ การมีความสามารถติดต่อและเข้ากับผู้อื่นได้ดี มีความรู้ในสาขาวิชาชีพตนถ่องแท้สามารถมอบหมายงานได้เหมาะสม ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นมิตรน่าเข้าใกล้ มีเวลาให้กับผู้ร่วมงาน มีความสนใจผู้อื่น สามารถวางแผนและจัดระบบงาน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและใช้อำนาจของตนได้อย่างเหมาะสมและในส่วนของคุณลักษณะส่วนตัวนั้นประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญคือ การมีเหตุผล มีวิจารณญาณ มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์ มีความ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รอบรู้ เป็นผู้มีความจริงใจ ไม่ใช้อารมณ์ เป็นมิตร อารมณ์ขัน เปิดเผย มีความเสมอต้นเสมอปลาย และมีความเมตตา

รัสเซลและรอย (Russel and Roy. 2001 : 76-84) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับรูปแบบการจัดการของความเป็นผู้นำ ผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับรูปแบบการจัดการของความเป็นผู้นำเป้าหมายที่ได้รับจากลูกจ้างและสิ่งที่พบแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความสัมพันธ์เจตนาและความต้องการของลูกจ้าง ผลที่ได้จะแสดงออกมาในทางตรงข้ามคือ พฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่สูงกว่ามีผลต่อเจตนาที่ต่ำกว่า ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเปลี่ยนแปลงภาวะผู้นำกับการให้ผลตอบแทนที่อาจเป็นไปได้และจัดการในทางบวกที่สามารถกระทำได้ ในกรณีการให้ผลตอบแทนที่อาจเป็นไปได้นั้น ความสัมพันธ์จะเป็นไปในทางบวก

จอห์นสัน (Johnson. 2003 : 353) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบผู้ตามและผู้นำในกลุ่มนักการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองแจ็คสัน รัฐมิสซิสซิปปี พบว่า มีความแปรปรวนจำกัดในรูปแบบผู้ตามภายในรูปแบบผู้ตามที่กำหนดไว้ รูปแบบผู้ตามสอดคล้องกับรูปแบบผู้นำทั้งครูและผู้อำนวยการโรงเรียน ไม่มีความแตกต่างในทักษะการจัดกิจกรรมของผู้ตามในเรื่องของเพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอนหรือแม้แต่ระยะเวลาที่ทำงานกับผู้นำ

ดินแฮม (Dinham. 2005 : Abstract) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำที่มีผลต่อการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผลผลิตทางการศึกษาซึ่งมีความเชื่อว่าเป็นการเลือกใช้ตัวแปรของข้อมูลในข้อสอบมาตรฐาน การเปิดสอนทั่วไป เกณฑ์การวัดที่หลากหลาย การนำเสนอจากหัวหน้างานต่างๆ แหล่งข้อมูล คือ รายวิชาที่กลุ่มสาระได้รับมอบหมายในการสอนและทีมงานในคณะผู้รับผิดชอบ พบว่า ความเป็นผู้นำเป็นปัจจัยในการสร้างความสำเร็จทางผลผลิตทางการศึกษาเกิดจากผู้อำนวยการที่ได้รับการฝึกฝนภาวะผู้นำ มาจากบทบาทของครูใหญ่ รองครูใหญ่ หัวหน้ากลุ่มสาระวิชาและครูผู้สอนในแต่ละกลุ่ม และเกิดจากการฝึกฝนการประเมินผล ความเป็นมืออาชีพการศึกษาเฉพาะกรณีที่มีในข้อสอบมาตรฐาน

งานวิจัยในประเทศ

จิราลักษณ์ ภู่ภัทรางค์ (2551 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารสังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคุณลักษณะผู้นำในภาพรวมอยู่ระดับมาก ทั้ง 2 ด้าน คือคุณลักษณะผู้นำวิชาชีพและคุณลักษณะผู้นำด้านการปฏิบัติตน 2) ผู้บริหารสังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 7 มีคุณลักษณะผู้นำด้านวิชาชีพในภาพรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อยทุกคุณลักษณะมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คุณลักษณะด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ความรู้เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ

สถาบันวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

และการทำงานอย่างเป็นระบบตามขั้นตอนและมีการประเมินผลอย่างครบวงจร ตามลำดับ 3) ผู้บริหารสังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคุณลักษณะผู้นำด้านการปฏิบัติตนในภาพรวมอยู่ในระดับสูง พิจารณาคุณลักษณะย่อย ทุกคุณลักษณะมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับสูง คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์และการพัฒนาตนเองอยู่เสมอมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือความสามารถในการติดต่อสื่อสาร

ธนัชวลัญชน์ กวีกิจรัตนา (2552 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 5 ภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 5 เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจและด้านการกระตุ้นทางปัญญา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชลธน วรรณศรียพงษ์ (2553 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง คุณลักษณะภาวะผู้นำผู้บริหารอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของครูผู้สอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาอันดับความคิดเห็นเรียงคะแนนค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ลักษณะทางกาย ภูมิหลังทางสังคม บุคลิกภาพ สติปัญญา ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงานและลักษณะทางสังคมตามลำดับ 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะภาวะผู้นำผู้บริหารอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จังหวัดระยอง จันทบุรี ตราด จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ลักษณะทางกาย ภูมิหลังทางสังคมและสติปัญญา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านบุคลิกภาพ ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงานและลักษณะทางสังคมมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อัมพร ไชยมาตย์ (2554 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้สอนในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้สอนในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านความสามารถในการบริหารและด้านวิชาการ ตามลำดับ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

สถาบันวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อรวรรณ์ วงศ์ดุ่น (2555 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากด้านมากไปน้อยคือ ด้านภูมิหลัง ด้านคุณลักษณะทางร่างกาย ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านสติปัญญาและด้านบุคลิกภาพ 2) คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู เมื่อจำแนกตามวิทยฐานะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่และขนาดของสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทองสุข สอาดปรุ (2556 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 ผลการวิจัย พบว่า 1) คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 จำแนกตามเพศ และขนาดของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การบริหารสถานศึกษานั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบุคลิกภาพ ด้านความสามารถและด้านทักษะทางสังคม ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะดังกล่าวจะส่งผลต่อการบริหารงานในสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด มีขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด ปีการศึกษา 2559 จำนวน 721 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 46 คน และครูผู้สอน จำนวน 675 คน

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด ปีการศึกษา 2559 ประกอบด้วย

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด ทั้งหมดจำนวน 46 คน ประกอบด้วย ในจังหวัดระยอง จำนวน 21 คน จังหวัดจันทบุรี จำนวน 14 คน และจังหวัดตราด จำนวน 11 คน

2.2 ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 - 610) โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Proportional Stratified Random Sampling) หาสัดส่วนขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามเขตจังหวัดของสถานศึกษา จำนวน 248 คน ประกอบด้วย ในจังหวัดระยอง จำนวน 125 คน จังหวัดจันทบุรี จำนวน 74 คน และจังหวัดตราด 49 คน ดังแสดงในตาราง 1

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามเขตจังหวัด

เขตจังหวัด	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูผู้สอน	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูผู้สอน
ระยอง	21	340	21	125
จันทบุรี	14	201	14	74
ตราด	11	134	11	49
รวม	46	675	46	248
	721		294	

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและเขตจังหวัด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด จำแนกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านบุคลิกภาพ 2) ด้านความสามารถ และ 3) ด้านทักษะทางสังคม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) โดยให้คะแนนแต่ละข้อ เบสท์และคาน (Best and Khan. 1993 : 247) ดังนี้

5 หมายถึง มีคุณลักษณะภาวะผู้นำมากที่สุด

4 หมายถึง มีคุณลักษณะภาวะผู้นำมาก

3 หมายถึง มีคุณลักษณะภาวะผู้นำปานกลาง

2 หมายถึง มีคุณลักษณะภาวะผู้นำน้อย

1 หมายถึง มีคุณลักษณะภาวะผู้นำน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎี ในเรื่องคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งเอกสารต่างๆ ที่ช่วยสนับสนุนแนวคิดและทฤษฎีคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

2. สร้างแบบสอบถามตามที่ศึกษาแล้วนำเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและพิจารณาแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 64 - 65) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 - 1.00

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มทดลองที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Peason's Product Moment Correlation Coefficient) ได้ค่าอำนาจจำแนก เท่ากับระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม ได้ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.39 - 0.85

5. นำแบบสอบถามที่หาค่าอำนาจจำแนกแล้ว มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1990 : 202 - 204) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดเพื่อนำผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยส่งสถานศึกษาเพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

3. กำหนดวันในการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและเขตจังหวัดของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

3. การวิเคราะห์คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด โดยรวมและรายด้านใช้สถิติเชิงพรรณาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 102)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีคุณลักษณะภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีคุณลักษณะภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีคุณลักษณะภาวะผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีคุณลักษณะภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีคุณลักษณะภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด เปรียบเทียบตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยการทดสอบค่าที (t-test)

5. วิเคราะห์คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด เปรียบเทียบตามเขตจังหวัด โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการตรวจสอบความแตกต่างของเชฟเฟ่ (Scheffe′)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ (%)

1.2 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item-total Correlation)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

2.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม

2.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าสมมุติฐาน

3.1 การทดสอบค่าที (t-test)

3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) กรณีพบความแตกต่างใช้วิธีทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe')

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าที
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าเอฟ
p	แทน	ความน่าจะเป็นของค่าสถิติ
SS	แทน	ค่า Sum of Squares
MS	แทน	ค่า Mean of Square
df	แทน	ค่า Degree of Freedom
*	แทน	ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เปรียบเทียบการศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และเขตจังหวัด

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและเขตจังหวัด

รายการ	n = 294	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
ประสบการณ์น้อย	177	60.20
ประสบการณ์มาก	117	39.80
รวม	294	100.00
2. เขตจังหวัด		
ระยอง	146	49.70
จันทบุรี	88	29.90
ตราด	60	20.40
รวม	294	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อย จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 60.20 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมาก จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 39.80 และจำแนกตามเขตจังหวัด ปฏิบัติงานในจังหวัดระยอง จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 49.70 ปฏิบัติงานในจังหวัดจันทบุรี จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 29.90 และปฏิบัติงานในจังหวัดตราด จำนวน 60 คนคิดเป็นร้อยละ 20.40

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ดังตาราง 3 - 6

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมและรายด้าน

คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	n = 294			
	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. ด้านบุคลิกภาพ	4.22	0.47	มาก	1
2. ด้านความสามารถ	3.81	0.40	มาก	3
3. ด้านทักษะทางสังคม	4.14	0.47	มาก	2
รวม	4.06	0.41	มาก	

จากตาราง 3 แสดงว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.06) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบุคลิกภาพ ($\overline{X}$ = 4.22) ด้านทักษะทางสังคม ($\overline{X}$ = 4.14) และด้านความสามารถ ($\overline{X}$ = 3.81)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านบุคลิกภาพโดยรวมและรายข้อ

ด้านบุคลิกภาพ	n = 294			
	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. มีคุณลักษณะทางร่างกายเหมาะสมกับการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา	4.47	0.59	มาก	4
2. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	4.40	0.66	มาก	5
3. การแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมถูกกาลเทศะ	4.32	0.73	มาก	7
4. มีบุคลิกที่แสดงออกถึงการเป็นผู้นำ	4.55	0.56	มากที่สุด	1
5. มีวิสัยทัศน์ และมีความคิดในเชิงสร้างสรรค์	3.97	0.86	มาก	12
6. มีความฉลาดทางอารมณ์	4.16	0.81	มาก	11
7. มีความรับผิดชอบสูง	4.53	0.59	มากที่สุด	3
8. มีความเชื่อมั่นในตนเอง	4.38	0.65	มาก	6
9. มีความกระตือรือร้นในการทำงานอยู่เสมอ	4.27	0.78	มาก	9
10. มีความเป็นมิตรกับทุกคน	3.47	0.80	ปานกลาง	15
11. มีความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงานทุกคนในการปฏิบัติงานตามหน้าที่	3.91	0.90	มาก	14
12. มีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ	4.54	0.70	มากที่สุด	2
13. มีความเสียสละใจกว้างไม่เห็นแก่ตัว	4.18	0.83	มาก	10
14. มีความตื่นตัวรอบรู้ทันต่อเหตุการณ์	3.94	0.85	มาก	13
15. มีความเมตตากรุณาเอื้ออาทรต่อผู้ร่วมงาน	4.28	0.82	มาก	8
รวม	4.22	0.47	มาก	

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

จากตาราง 4 แสดงว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านบุคลิกภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.22) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือมีบุคลิกที่แสดงออกถึงการเป็นผู้นำ ($\overline{X}$ = 4.55) มีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ ($\overline{X}$ = 4.54) และมีความรับผิดชอบสูง ($\overline{X}$ = 4.53)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านความสามารถ โดยรวมและรายข้อ

ด้านความสามารถ	n = 294			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. มีความรู้ ความสามารถในการเป็นนักวิจัยและพัฒนา เพื่อมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา	3.16	0.99	มาก	15
2. มีความฉลาดรอบรู้และนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา	3.25	0.95	มาก	14
3. ใช้ดุลยพินิจที่ดีในการตัดสินใจบริหารสถานศึกษา	4.64	0.60	มากที่สุด	1
4. มีเทคนิคการพูดที่สามารถสื่อความหมายได้ดีในการทำงาน	4.09	0.75	มาก	7
5. เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ ความคิดรวบยอด และมีมโนทัศน์ที่ดี	3.42	0.83	ปานกลาง	10
6. สามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ร่วมงานได้ดี	3.47	0.90	ปานกลาง	8
7. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พัฒนาสถานศึกษา	4.56	0.63	มากที่สุด	2
8. มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจต่อผู้ร่วมงาน	3.36	0.99	ปานกลาง	11
9. มีการปรับเปลี่ยนการบริหารงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดี	3.44	0.96	ปานกลาง	9
10. มีทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างดี	4.13	0.81	มาก	6
11. มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับการบริหารสถานศึกษา	4.30	0.75	มาก	4
12. มีความเป็นผู้นำและแสดงออกได้เหมาะสมกับสถานการณ์	4.24	0.73	มาก	5
13. มีความสามารถในการจัดบุคลากรได้เหมาะสมกับงานตามความรู้ ความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชา	3.29	0.93	ปานกลาง	13

อนุสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านความสามารถ	n = 294			
	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
14. มีความสามารถในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	4.52	0.68	มากที่สุด	3
15. สามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างเพื่อนร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาได้	3.33	0.91	ปานกลาง	12
รวม	3.81	0.40	มาก	

จากตาราง 5 แสดงว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านความสามารถ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ใช้ดุลยพินิจที่ดีในการตัดสินใจบริหารสถานศึกษา ($\overline{X}$ = 4.64) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พัฒนาสถานศึกษา ($\overline{X}$ = 4.56) และมีความสามารถในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ($\overline{X}$ = 4.52)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านทักษะทางสังคม โดยรวมและรายข้อ

ด้านทักษะทางสังคม		n = 294			
		$\overline{X}$	S.D.		อันดับที่
1.	ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก	4.35	0.74	มาก	5
2.	มีตำแหน่งและเกียรติยศในสังคม	4.54	0.80	มากที่สุด	1
3.	ยกย่องให้เกียรติแสดงออกซึ่งความไว้วางใจผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม	4.20	0.76	มาก	10
4.	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเป็นที่ยอบรับของสังคม	4.27	0.69	มาก	8
5.	มีความสามารถในการประสานงานชุมชนที่ดี	4.13	0.80	มาก	12
6.	มีกิริยาวาจาที่เรียบร้อย	4.51	0.59	มากที่สุด	2
7.	ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงาน	4.33	0.69	มาก	6
8.	มีมารยาททางสังคมเหมาะสมเมื่ออยู่ในที่สาธารณะ	4.42	0.59	มาก	3
9.	เป็นผู้ที่ชอบติดต่อพบปะสังสรรค์กับบุคคลอื่น	3.47	0.91	ปานกลาง	13
10.	มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสังคมอย่างกระตือรือร้น	3.41	0.79	ปานกลาง	14
11.	เปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการทำงาน	3.39	0.91	ปานกลาง	15
12.	สามารถปรับตัวได้เหมาะสมกับสถานการณ์	4.32	0.71	มาก	7
13.	เป็นคนดีมีคุณธรรมและจริยธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม	4.16	0.77	มาก	11
14.	รับฟังปัญหาและสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้	4.26	0.79	มาก	9
15.	ปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลายในการติดต่อประสานงานกับผู้อื่น	4.36	0.72	มาก	4
	รวม	4.14	0.47	มาก	

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

จากตาราง 6 แสดงว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด ด้านทักษะทางสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.15) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือมีตำแหน่งและเกียรติยศในสังคม ($\overline{X}$ = 4.54) มีกิริยาวาจาที่เรียบร้อย ($\overline{X}$ = 4.51) และมีมารยาททางสังคมเหมาะสมเมื่ออยู่ในที่สาธารณะ ($\overline{X}$ = 4.42)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และเขตจังหวัด ดังตาราง 7 - 12

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน				t	p
	ประสบการณ์น้อย (n = 177)		ประสบการณ์มาก (n = 117)			
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1. ด้านบุคลิกภาพ	4.29	0.44	4.12	0.51	2.88	.00**
2. ด้านความสามารถ	3.87	0.38	3.72	0.41	3.06	.07
3. ด้านทักษะทางสังคม	4.19	0.45	4.05	0.49	2.57	.08
รวม	4.12	0.39	3.96	0.44	3.01	.01**

**p ≤ .01

จากตาราง 7 แสดงว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านบุคลิกภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความสามารถ และด้านทักษะทางสังคม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด

คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	SS	df	MS	F	p
1. ด้านบุคลิกภาพ					
ระหว่างกลุ่ม	2.217	2	1.108	4.965	.01**
ภายในกลุ่ม	64.959	291	0.223		
รวม	67.176	293			
2. ด้านความสามารถ					
ระหว่างกลุ่ม	1.059	2	0.530	3.299	.04*
ภายในกลุ่ม	46.705	291	0.160		
รวม	47.764	293			
3. ด้านทักษะทางสังคม					
ระหว่างกลุ่ม	1.519	2	0.759	3.455	.03*
ภายในกลุ่ม	63.958	291	0.220		
รวม	65.477	293			
ภาพรวม					
ระหว่างกลุ่ม	1.359	2	0.680	3.942	.02*
ภายในกลุ่ม	50.172	291	0.172		
รวม	51.531	293			

*p ≤ .05, **p ≤ .01

จากตาราง 8 แสดงว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด โดยรวมและด้านความสามารถ ด้านทักษะทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านบุคลิกภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏราไพพรรณี

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด โดยรวม

เขตจังหวัด	$\overline{X}$	ระยอง	จันทบุรี	ตราด
		4.03	4.01	4.19
ระยอง	4.03	-	0.02	0.16*
จันทบุรี	4.01	-	-	0.18*
ตราด	4.19	-	-	-

*p ≤ .05

จากตาราง 9 แสดงว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวม พบว่า จังหวัดระยองกับจังหวัดตราดและจังหวัดจันทบุรีกับจังหวัดตราดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยจังหวัดตราดมีคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าจังหวัดระยองและจังหวัดจันทบุรี

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด ด้านบุคลิกภาพ

เขตจังหวัด	$\overline{X}$	ระยอง	จันทบุรี	ตราด
		4.21	4.13	4.37
ระยอง	4.21	-	0.08	0.16
จันทบุรี	4.13	-	-	0.24*
ตราด	4.37	-	-	-

*p ≤ .05

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

จากตาราง 10 แสดงว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านบุคลิกภาพ พบว่า จังหวัดตราด และจังหวัดจันทบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยจังหวัดตราดมีคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาด้านบุคลิกภาพสูงกว่าจังหวัดจันทบุรี

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกเขตจังหวัด ด้านความสามารถ

เขตจังหวัด	$\overline{X}$	ระยอง	จันทบุรี	ตราด
		3.76	3.82	3.92
ระยอง	3.76	-	0.06	0.16*
จันทบุรี	3.82	-	-	0.10
ตราด	3.92	-	-	-

*p ≤ .05

จากตาราง 11 แสดงว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด ด้านความสามารถ พบว่า จังหวัดตราดและจังหวัดระยอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยจังหวัดตราดมีคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความสามารถสูงกว่าจังหวัดระยอง

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกเขตจังหวัด ด้านทักษะทางสังคม

เขตจังหวัด	$\overline{X}$	ระยอง	จันทบุรี	ตราด
		4.11	4.09	4.28
ระยอง	4.11	-	0.02	0.17
จันทบุรี	4.09	-	-	0.19*
ตราด	4.28	-	-	-

*p ≤ .05

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

จากตาราง 12 แสดงว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ด้านทักษะทางสังคม พบว่า จังหวัดตราด และจังหวัดจันทบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยจังหวัดตราดมีคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาด้านทักษะทางสังคมสูงกว่าจังหวัดจันทบุรี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผลอภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและเขตจังหวัด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ปีการศึกษา 2559 จำนวน 721 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 46 คน และครูผู้สอน จำนวน 675 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ปีการศึกษา 2559 ประกอบด้วย

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด ทั้งหมดจำนวน 46 คน ประกอบด้วย ในจังหวัดระยอง จำนวน 21 คน จังหวัดจันทบุรี จำนวน 14 คน และจังหวัดตราด จำนวน 11 คน

2.2 ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607-610) โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Proportional Stratified Random Sampling) หาสัดส่วนขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามเขตจังหวัดของสถานศึกษา จำนวน 248 คน ประกอบด้วย ในจังหวัดระยอง จำนวน 125 คน จังหวัดจันทบุรี จำนวน 74 คน และจังหวัดตราด จำนวน 49 คน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและเขตจังหวัด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านบุคลิกภาพ 2) ด้านความสามารถ และ 3) ด้านทักษะทางสังคม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) โดยให้คะแนนแต่ละข้อ เบสท์และคาน (Best and Khan. 1993 : 247)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยส่งสถานศึกษา เพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม
3. กำหนดวันในการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและเขตจังหวัดของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง
3. การวิเคราะห์คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมและรายด้านใช้สถิติเชิงพรรณาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง
4. วิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด เปรียบเทียบตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยการทดสอบค่าที (t-test)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

5. วิเคราะห์คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด เปรียบเทียบตามเขตจังหวัด โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการตรวจสอบความแตกต่างของเชฟเฟ่ (Scheffe′)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อย ร้อยละ 60.20 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมาก ร้อยละ 39.80 เขตจังหวัด ส่วนใหญ่เป็นจังหวัดระยอง ร้อยละ 49.70 จังหวัดจันทบุรี ร้อยละ 29.90 และจังหวัดตราด ร้อยละ 20.40

2. คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านทักษะทางสังคม และด้านความสามารถ

3. คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านบุคลิกภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความสามารถและด้านทักษะทางสังคม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด โดยรวมและด้านความสามารถ ด้านทักษะทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านบุคลิกภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต้องสอบคัดเลือกตามหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลเพื่อบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษาและผู้อำนวยการสถานศึกษา ซึ่งต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา และต้องผ่านการอบรมหลักสูตรการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาก่อนการบรรจุแต่งตั้งตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการกำหนดขึ้น เพื่อให้ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถ มีทักษะการบริหารสถานศึกษา มีทักษะทางสังคมและทักษะการพัฒนาบุคลิกภาพ เป็นที่ยอมรับของสังคม และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านทักษะทางสังคม และด้านความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทฤษฎีคุณลักษณะภาวะผู้นำของสต็อกดิลล์ (Stogdill. 1989 : 196) ได้กล่าวไว้ว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลในรูปของการจัดการ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความสามารถ และด้านทักษะทางสังคม ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีคุณลักษณะภาวะผู้นำ ตามที่ ธีระ รุญเจริญ (2550 : 142) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีคุณลักษณะภาวะผู้นำ จึงจะสามารถบริหารสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ การจะเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีคุณลักษณะภาวะผู้นำที่ดี มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานโดยให้ผู้ร่วมงานเข้าใจและปฏิบัติภารกิจจนประสบความสำเร็จ ดังนั้นผู้บริหารจะต้องมีอุดมการณ์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และกล้าเผชิญกับเหตุการณ์ มีความสามารถในการใช้คุณลักษณะภาวะผู้นำเพื่อการบริหารสถานศึกษาอย่างเหมาะสม ในการสร้างความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันกับทุกคน ใช้ศิลป์และกระบวนการของอิทธิพลต่อบุคคลหรือทีมงานสามารถทำให้ผู้ร่วมงานเกิดความศรัทธา มีความเชื่อถือ มีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน ตลอดทั้งสามารถสร้างสภาวะแวดล้อม สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือกันสร้างประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของอรวรรณ์ วงศ์ดุน (2555 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของทองสุข สะอาดปรุ (2556 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 ผลการวิจัย พบว่า 1) คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านบุคลิกภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความสามารถ และทักษะทางสังคมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละสถานศึกษามีบริบทที่แตกต่างกันตามลักษณะการบริหารงาน ผู้ที่มีประสบการณ์มากในการปฏิบัติงานจะมีประสบการณ์ด้านคุณลักษณะภาวะผู้นำมีโอกาสฝึกปฏิบัติมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านบุคลิกภาพ จึงทำให้ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของอัมพร ไชยมาตย์ (2554 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้สอนในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด โดยรวมและด้านความสามารถ ด้านทักษะทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านบุคลิกภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากจังหวัดตราดมีจำนวนสถานศึกษาน้อย การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ใช้คุณลักษณะภาวะผู้นำเพื่อการบริหารสถานศึกษาอย่างเหมาะสม สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคน ทำให้ผู้ร่วมงานเกิดความศรัทธา มีความเชื่อถือ มีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานมากกว่าจังหวัดระยองและจันทบุรีที่มีจำนวนสถานศึกษามาก ส่งผลให้ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามเขตจังหวัดแตกต่างกัน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา(2552 : 2) ได้ให้นโยบายการบริหารงานตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ.2552 แบ่งการบริหารงานออกเป็น 4 ฝ่าย ประกอบด้วย ฝ่ายบริหารทรัพยากร ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา และฝ่ายวิชาการ โดยมีผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ ทำหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษา มีหน้าที่จัดการศึกษาฝึกอบรมและส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องตามนโยบายของรัฐบาล และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติ ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ยังไม่พบงานวิจัยที่ศึกษาตัวแปรที่จำแนกตามเขตจังหวัด ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของชลธน วรรณศรียพงษ์ (2553 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะภาวะผู้นำผู้บริหารอาชีวศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะภาวะผู้นำผู้บริหารอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประเภทของสถานศึกษาพบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาด้านบุคลิกภาพ ให้มีความเป็นมิตรกับทุกคน มีความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงานทุกคนในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ และมีความตื่นตัวรอบรู้ทันต่อเหตุการณ์

2. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาด้านความสามารถ ให้มีความรู้ ความสามารถในการเป็นนักวิจัยและพัฒนา เพื่อมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา มีความฉลาดรอบรู้และนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาและมีความสามารถในการจัดบุคลากรได้เหมาะสมกับงาน ตามความรู้ความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชา

3. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาด้านทักษะทางสังคม โดยเปิดโอกาสทุกคนแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการทำงานมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสังคมอย่างกระตือรือร้น และเป็นผู้ที่ชอบติดต่อพบปะสังสรรค์กับบุคคลอื่น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2. ควรศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บรรณานุกรม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บรรณานุกรม

จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2554). **การศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน : การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีสยาม.

จิราลักษณ์ ภู่ภัทรางค์. (2551). **การศึกษาคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 7.** วิทยานิพนธ์ ค.ม (การบริหารการศึกษา). ชัยภูมิ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

จุมพล หนิมพานิช. (2551). **ผู้นำ อำนาจและการเมืองในองค์การ.** พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ชลธน วรรณศรียพงษ์. (2553). **คุณลักษณะภาวะผู้นำผู้บริหารอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จังหวัดระยอง จันทบุรี ตราด.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2550). **ภาวะผู้นำในองค์การ.** กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.

ทองสุข สอาดปรุ. (2556). **การศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1-7**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

ธนัชวลัญชน์ กวีกิจรัตนา. (2556). **คุณลักษณะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 5**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

ธีระ รุญเจริญ. (2550). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา.** กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.

เนตร์พัณณา ยาวิราช. (2552). **ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์.** กรุงเทพฯ : ทริปเพิ้ล.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

พิมผกา ธรรมสิทธิ์. (2554). **หลักการบริหารการศึกษา.** อุตรดิตถ์ : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

ภารดี อนันต์นาวี. (2555). **หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 4. ชลบุรี : มนตรี.

สถาบันวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ยงยุทธ เกษสาคร. (2552). **ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม.** พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : วี.เจ.พริ้นติ้ง.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554**. กรุงเทพฯ : ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.

วิเชียร วิทยอุดม. (2550). **การพัฒนาองค์การ : Organization Development**. กรุงเทพฯ : ธนชัชการพิมพ์.

_____. (2558). **ภาวะผู้นำ : Leadership.** กรุงเทพฯ : ธนธัชการพิมพ์.

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2553). **ผู้บริหารโรงเรียน : สามมิติการพัฒนาวิชาชีพสู่ความเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิผล.** พิมพ์ครั้งที่ 6. ขอนแก่น : คลังนานาวิทยา.

ศักดิ์ชัย ภู่เจริญ. (2557 ก). **คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนด้านการบริหารจัดการ.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.kruinter.com. 29 พฤษภาคม 2557.

_____. (2557 ข). **คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนด้านบุคลิกภาพ.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.kruinter.com. 29 พฤษภาคม 2557.

สันติ บุญภิรมย์. (2552). **หลักการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.

สัมมา รธนิธย์. (2553). **ภาวะผู้นำของผู้บริหาร.** กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (ม.ป.ป.). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545**. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2552). **ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ.2552**. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.

_____. (2555). **สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.** กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2550). **ภาวะความเป็นผู้นำ.** กรุงเทพฯ : เอ็กซเปอร์เน็ท.

เสนาะ ติเยาว์. (2551). **หลักการบริหาร.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2552). **ภาวะผู้นำ.** ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 5-8. พิมพ์ครั้งที่ 9. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

อรวรรณ์ วงศ์ดุ่น. (2555). **คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ลพบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

อัมพร ไชยมาตย์. (2554). **คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้สอนในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครพนม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครพนม.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Bass. (1997). "Two Decades of Research and Development in Transformational Leadership" **European Journal of Work and Organizational Psychology.** 8 (1) : 9-32.

Bennis, W., and Nanus, B. (1985). **Leader : The Strategies for Taking Change.** New York : Harper and Row.

Best, J.W. and Khan, J.V. (1993). **Research in Education.** 7 th ed. Boston : Allyn and Bacon.

Bovee, L. C., and Others. (1993). **Management.** New York : McGraw-Hill.

Cronbach, L. J. (1990). **Essentials of Psychological Testing.** 5 th ed. New York : Harper Collins.

Daft, R.L. (2005). **The Leadership Experience.** 3 rd ed. International Student Edition : South-western.

_____. (2008). **The Leadership Experience.** 4 th ed. Ohio : South-western.

Dejnozka. E.L. (1983). **Education Administration Glossary.** Westport. Connecticut : Greenwood.

Dinham, S. (2005). "Principal Leadership for Outstanding Educational Outcomes" **Journal of Educational Administration.** 43 (4) : 338-356.

Dubrin .J. (1998). **Leadership Research Finding : Practice and Skills.** Boston Houghton : Mifflin Company.

Frigon, N.L. and Jackson, H.K. (1996). **The Leader.** New York : America.

Ghiselli, E. E. (1971). **Manageral Talent** : America Psychologist. Vol.16 No.10 October.

Johnson, D.W. (2003). **Joining Together Group Theory and Group Skills.** 7 th ed. New York : Pearson Education.

Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities" **Journal of Education and Psychological Measurement.** 30 (3) : 607-610.

Magnuson, W. G. (2001). **The Characteristics of Successful School Business Managers.** Los Angeles : Doctoral Dissertation. University of Southern California.

Mills, Q. D. (2005). **Leadership : How to Lead, How to Live.** Waltham, MA : MindEdge Press.

Northouse, P. G. (2013). **Leadership : Theory and Practice.** 6 th ed. Thousand Oaks, California : SAGE Publication, Inc.

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Russel and Roy. (2001). "The Role Of Values In Servant Leadership" **Leadership & Organization.** Development Journal. 22 (2) : 76-84.

Stogdill, R.M. (1989). **Handbook of Leadership : Survey of Theory and Research.** New York : The Free Press.

Trewatha, R.L. (1982). **Management.** Plano, Texas : Business Publication.

Yukl, G.A. (2001). **Leadership in Organization.** 5 th ed. New Jersey : Prentice Hall.

Zigarmi, D., Blanchard, K., O'Connor, M., Edeburn, C. (2004). **The Leader with in : Learning Enough about Yourself to Lead Others.** Upper Saddle, New Jersey : Prentice Hall.

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รองศาสตราจารย์วรญา ภูเสตวงษ์	อาจารย์ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
2. นายจิระพงษ์ จันทร์ประเสริฐ	ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี
3. ว่าที่ร้อยตรีณรงค์ เกษตรภิบาล	ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคระยอง
4. นายศักดิ์ชัย ธีระประทีป	ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคตราด
5. นายอภิชาติ กุลธานี	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างระยอง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๐๓๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๙ เมษายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน รองศาสตราจารย์วรญา ภูเสตวงษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายธนเสฏฐ์ ภารดีรุจิรา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรีย์มาศ สุขกสิ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณารับเชิญ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์)
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐-๓๙๓๑ ๙๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘
โทรสาร ๐-๓๙๔๗-๑๐๖๑

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๐๓๙

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๙ เมษายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคระยอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายธนเสฏฐ์ ภารดีรุจิรา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรีย์มาศ สุขกสิ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณารับเชิญ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์)
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐-๓๙๓๑ ๙๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘
โทรสาร ๐-๓๙๔๗-๑๐๖๑

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๐๓๙

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๙ เมษายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคตราด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายธนเสฏฐ์ ภารดีรุจิรา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรีย์มาศ สุขกสิ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณารับเชิญ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์)
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐-๓๙๓๑ ๙๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘
โทรสาร ๐-๓๙๔๗-๑๐๖๑

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๐๓๙

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๙ เมษายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างระยอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายธนเสฏฐ์ ภารดีรุจิรา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรีย์มาศ สุขกสิ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณารับเชิญ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์)
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐-๓๙๓๑ ๕๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘
โทรสาร ๐-๓๙๔๗-๑๐๖๑

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๐๓๙

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๙ เมษายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคชลบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๓๐ ชุด

ด้วยนายธนเสฏฐ์ ภารดีรุจิรา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรีย์มาศ สุขกสิ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายธนเสฏฐ์ ภารดีรุจิรา เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยและนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์)
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐-๓๙๓๑ ๙๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘
โทรสาร ๐-๓๙๔๗-๑๐๖๑

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๑๓/ว ๐๓๙

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๙ เมษายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๓๐ ชุด

ด้วยนายธนเสฏฐ์ ภารดีรุจิรา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรีย์มาศ สุขกสิ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกสถานศึกษาของท่านเป็นกลุ่มตัวอย่าง จึงต้องนำเครื่องมือในการวิจัยมาเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของท่าน

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายธนเสฏฐ์ ภารดีรุจิรา เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์)
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐-๓๙๓๑ ๙๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๘
โทรสาร ๐-๓๙๔๗-๑๐๖๑

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

2. แบบสอบถามฉบับนี้สำหรับสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้ใช้สำหรับงานวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ทางราชการแต่ประการใด

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม

นายธนเสฏฐ์ ภารดีรุจิรา
นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างและทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) ให้ตรงกับความเป็นจริง

1. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน.....ปี

2. เขตจังหวัด

( ) ระยอง

( ) จันทบุรี

( ) ตราด

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 2 คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โปรดอ่านรายละเอียดเกี่ยวกับข้อความต่อไปนี้แล้วพิจารณาว่าท่านมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ให้ตรงกับระดับคุณลักษณะภาวะผู้นำตามคะแนนซึ่งมีความหมายดังนี้

5 หมายถึง มีคุณลักษณะภาวะผู้นำระดับมากที่สุด
4 หมายถึง มีคุณลักษณะภาวะผู้นำระดับมาก
3 หมายถึง มีคุณลักษณะภาวะผู้นำระดับปานกลาง
2 หมายถึง มีคุณลักษณะภาวะผู้นำระดับน้อย
1 หมายถึง มีคุณลักษณะภาวะผู้นำระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1	**ด้านบุคลิกภาพ** มีคุณลักษณะทางร่างกายเหมาะสมกับการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา					
2	มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี					
3	การแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมถูกกาลเทศะ					
4	มีบุคลิกที่แสดงออกถึงการเป็นผู้นำ					
5	มีวิสัยทัศน์ และมีความคิดในเชิงสร้างสรรค์					
6	มีความฉลาดทางอารมณ์					
7	มีความรับผิดชอบสูง					
8	มีความเชื่อมั่นในตนเอง					
9	มีความกระตือรือร้นในการทำงานอยู่เสมอ					
10	มีความเป็นมิตรกับทุกคน					

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ข้อที่	คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
11	มีความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงานทุกคนในการปฏิบัติงานตามหน้าที่					
12	มีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ					
13	มีความเสียสละใจกว้างไม่เห็นแก่ตัว					
14	มีความตื่นตัวรอบรู้ทันต่อเหตุการณ์					
15	มีความเมตตากรุณาเอื้ออาทรต่อผู้ร่วมงาน					
16	**ด้านความสามารถ** มีความรู้ ความสามารถในการเป็นนักวิจัยและพัฒนา เพื่อมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา					
17	มีความฉลาดรอบรู้และนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา					
18	ใช้คุลยพินิจที่ดีในการตัดสินใจบริหารสถานศึกษา					
19	มีเทคนิคการพูดที่สามารถสื่อความหมายได้ดีในการทำงาน					
20	เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ ความคิดรวบยอด และมีมโนทัศน์ที่ดี					
21	สามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ร่วมงานได้ดี					
22	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พัฒนาสถานศึกษา					
23	มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจต่อผู้ร่วมงาน					
24	มีการปรับเปลี่ยนการบริหารงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดี					
25	มีทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างดี					
26	มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับการบริหารสถานศึกษา					

สถาบันวิทยบริการมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ข้อที่	คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
27	มีความเป็นผู้นำและแสดงออกได้เหมาะสมกับสถานการณ์					
28	มีความสามารถในการจัดบุคลากรได้เหมาะสมกับงานตามความรู้ ความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชา					
29	มีความสามารถในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา					
30	สามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างเพื่อนร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาได้					
	ด้านทักษะทางสังคม					
31	ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก					
32	มีตำแหน่งและเกียรติยศในสังคม					
33	ยกย่องให้เกียรติแสดงออกซึ่งความไว้วางใจผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม					
34	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเป็นที่ยอมรับของสังคม					
35	มีความสามารถในการประสานงานชุมชนที่ดี					
36	มีกิริยาวาจาที่เรียบร้อย					
37	ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงาน					
38	มีมารยาททางสังคมเหมาะสมเมื่ออยู่ในที่สาธารณะ					
39	เป็นผู้ที่ชอบติดต่อพบปะสังสรรค์กับบุคคลอื่น					
40	มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม อย่างกระตือรือร้น					
41	เปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการทำงาน					
42	สามารถปรับตัวได้เหมาะสมกับสถานการณ์					
43	เป็นคนดีมีคุณธรรมและจริยธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม					

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ข้อที่	คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
44	รับฟังปัญหาและสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้					
45	ปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลายในการติดต่อประสานงานกับผู้อื่น					

ขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ง

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 13 ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

ข้อที่	คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านบุคลิกภาพ									
1.	มีคุณลักษณะทางร่างกายเหมาะสมกับการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	0	+4	0.80	ใช้ได้
2.	มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
3.	การแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมถูกกาลเทศะ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
4.	มีบุคลิกที่แสดงออกถึงการเป็นผู้นำ	0	+1	+1	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้
5.	มีวิสัยทัศน์ และมีความคิดในเชิงสร้างสรรค์	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
6.	มีความฉลาดทางอารมณ์	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
7.	มีความรับผิดชอบสูง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
8.	มีความเชื่อมั่นในตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
9.	มีความกระตือรือร้นในการทำงานอยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
10.	มีความเป็นมิตรกับทุกคน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
11.	มีความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงานทุกคนในการปฏิบัติงานตามหน้าที่	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
12.	มีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
13.	มีความเสียสละใจกว้างไม่เห็นแก่ตัว	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
14.	มีความตื่นตัวรอบรู้ทันต่อเหตุการณ์	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
15.	มีความเมตตากรุณาเอื้ออาทรต่อผู้ร่วมงาน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้

สถาบันวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อที่	คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 1	2	3	4	5	รวม	ค่า IOC	แปลผล
ด้านความสามารถ									
16.	มีความรู้ ความสามารถในการเป็นนักวิจัยและพัฒนา เพื่อมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา	+1	+1	+1	0	+1	+4	0.80	ใช้ได้
17.	มีความฉลาดรอบรู้และนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
18.	ใช้ดุลยพินิจที่ดีในการตัดสินใจบริหารสถานศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้
19.	มีเทคนิคการพูดที่สามารถสื่อความหมายได้ดีในการทำงาน	0	+1	+1	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้
20.	เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ ความคิดรวบยอดและมีมโนทัศน์ที่ดี	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
21.	สามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ร่วมงานได้ดี	0	+1	+1	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้
22.	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พัฒนาสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
23.	มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจต่อผู้ร่วมงาน	0	+1	+1	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้
24.	มีการปรับเปลี่ยนการบริหารงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดี	+1	0	+1	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้
25.	มีทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างดี	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
26.	มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับการบริหารสถานศึกษา	0	+1	+1	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี RAMPHAIPHANNI RAJABHAT UNIVERSITY
สำนักงานมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อที่	คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 1	2	3	4	5	รวม	ค่า IOC	แปลผล
27.	มีความเป็นผู้นำและแสดงออกได้เหมาะสมกับสถานการณ์	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
28.	มีความสามารถในการจัดบุคลากรได้เหมาะสมกับงานตามความรู้ความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชา	+1	0	+1	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้
29.	มีความสามารถในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	0	+4	0.80	ใช้ได้
30.	สามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างเพื่อนร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาได้	+1	0	+1	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้
	ด้านทักษะทางสังคม								
31.	ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
32.	มีตำแหน่งและเกียรติยศในสังคม	+1	0	+1	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้
33.	ยกย่องให้เกียรติแสดงออกซึ่งความไว้วางใจผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
34.	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเป็นที่ยอบรับของสังคม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
35.	มีความสามารถในการประสานงานชุมชนที่ดี	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
36.	มีกิริยาวาจาที่เรียบร้อย	0	+1	+1	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้
37.	ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงาน	0	+1	+1	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้
38.	มีมารยาททางสังคมเหมาะสมเมื่ออยู่ในที่สาธารณะ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
39.	เป็นผู้ที่ชอบติดต่อพบปะสังสรรค์กับบุคคลอื่น	+1	0	+1	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้

สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อที่	คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
40.	มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมอย่างกระตือรือร้น	0	+1	+1	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้
41.	เปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการทำงาน	+1	+1	+1	0	+1	+4	0.80	ใช้ได้
42.	สามารถปรับตัวได้เหมาะสมกับสถานการณ์	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้
43.	เป็นคนดีมีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม	+1	0	+1	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้
44.	รับฟังปัญหาและสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้	0	+1	+1	+1	+1	+4	0.80	ใช้ได้
45.	ปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลายในการติดต่อประสานงานกับผู้อื่น	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00	ใช้ได้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก จ

ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 14 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
ด้านบุคลิกภาพ		23.	0.55
1.	0.40	24.	0.61
2.	0.42	25.	0.45
3.	0.55	26.	0.54
4.	0.74	27.	0.60
5.	0.56	28.	0.52
6.	0.51	29.	0.50
7.	0.66	30.	0.68
8.	0.75	**ด้านทักษะทางสังคม**	
9.	0.46	31.	0.72
10.	0.60	32.	0.58
11.	0.39	33.	0.85
12.	0.64	34.	0.64
13.	0.63	35.	0.74
14.	0.63	36.	0.47
15.	0.63	37.	0.65
ด้านความสามารถ		38.	0.67
16.	0.77	39.	0.45
17.	0.72	40.	0.56
18.	0.77	41.	0.42
19.	0.65	42.	0.67
20.	0.79	43.	0.76
21.	0.58	44.	0.50
22.	0.50	45.	0.68

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด อยู่ระหว่าง 0.39 - 0.85

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด เท่ากับ 0.96

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นายธนเสฏฐ์ ภารดีรุจิรา
วัน เดือน ปีเกิด	21 พฤศจิกายน พ.ศ.2518
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลพระปกเกล้า ตำบลวัดใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 120/1 หมู่ 9 ตำบลบางกะจะ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี 22000
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครูชำนาญการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี 44/3 ถ.จันทคามวิถี ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี 22000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2530	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดจันทบุรี
พ.ศ. 2533	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี
พ.ศ. 2536	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี
พ.ศ. 2538	ประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง (ปทส.) วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย
พ.ศ. 2559	ครุศาสตรมหาบัณฑิต ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี